

Broj: 01-41-2-1180-6/17/DK
Sarajevo, 11. 9. 2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
Sekretarijat

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 19-09-2017			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01,02,03-	37-	2251/17	

PREDMET: Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu, dostavlja se.-

Vijeće ministara BiH je, na 108. sjednici održanoj 19. 7. 2017. godine, razmotrilo i usvojilo Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu.

Jedan od zaključaka Vijeća ministara BiH je da Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH jednom godišnje izvještava Vijeće ministara BiH i Parlamentarnu skupštinu BiH o napretku u realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma.

U skladu sa zaključcima Vijeća ministara BiH, u prilogu akta dostavljamo Vam Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma pripremljen za 2016. godinu na jezicima i pismima u službenoj upotrebi u Bosni i Hercegovini.

U prilogu akta dostavljamo Vam i Obavijest o zaključcima Vijeća ministara BiH, akt broj 05-07-1-1870-17/17 od 20. 7. 2017. godine.

S poštovanjem,

Prilog:

1. Izvještaj o realizaciji Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII DMS za 2016. godinu sa priložima (bosanski, srpski i hrvatski)
2. Obavijest o zaključcima Vijeća ministara BiH, akt broj 05-07-1-1870-17/17 od 20. 7. 2017. godine

Dostavljeno:

- 1x naslovu
- 1x/a

MINISTRICA
Semiha Borovac

[Signature]

**Izvješće o realiziranju Revidirane strategije Bosne i Hercegovine
za provedbu Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu**

Travanj 2017. godine

SAŽETAK
IZVJEŠĆA O REALIZIRANJU REVIDIRANE STRATEGIJE BOSNE I HERCEGOVINE
ZA PROVEDBU ANEKSA VII. DAYTONSKOG MIROVNOG SPORAZUMA

- Izvješće o realiziranju Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma sadrži presjek stanja u ovome području, pregled realiziranja preporuka iz Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma, probleme u pristupu pravima iz Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma i prijedlog zaključaka.
- Prema posljednjem godišnjem statističkom izvješću UNHCR-a, broj izbjeglica iz Bosne i Hercegovine koji su izvan zemlje doseže 18.748.
- Trenutačno je u Bosni i Hercegovini 32.611 obitelji u statusu raseljenih, odnosno 98.574 raseljene osobe, od kojih je 38.345 ili 40,6 % raseljeno na području Federacije BiH, 59.834 ili 58,8 % na području Republike Srpske i 395 ili 0,5 % na području Brčko Distrikta BiH. Procjena temeljena na iskazanoj namjeri kućanstava za trajnim rješenjem upućuje na izraženi interes za povratkom oko 60 % raseljenih osoba, na izraženi interes za integraciju oko 28 %, te je oko 12 % raseljenih osoba neodlučno po ovom pitanju.
- Do sada je evidentirano oko 1.060.000 povrataka u Bosnu i Hercegovinu, od čega se oko 610.000 ili 58 % odnosi na povratak raseljenih osoba, a preostalih oko 450.000 ili 42 % na povratak izbjeglica. Prema podacima UNHCR-a, procjenjuje se da ima 47.000 ugroženih manjinskih povratnika.
- U odnosu na Izvješće o realiziranju Revidirane strategije o provedbi Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma iz prosinca 2015. godine, ostvareni su rezultati u obnovi stambenih jedinica, te je broj obnovljenih stambenih jedinica povećan za 2,8 %, a broj neobnovljenih stambenih jedinica smanjen za 2,5 %.
- U 2016. godini realiziran je 351 projekt pomoći u obnovi komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima na kojima žive raseljene osobe i povratnici.
- U razdoblju 30. 10. 2015. – 30. 12. 2016. obnovljene su 933 stambene jedinice u svrhu povratka, a broj stambenih jedinica čija je izgradnja predviđena u idućem razdoblju iz osiguranih projekata iznosi 8.895, što je ukupno (izgrađeno i očekuje se izgradnja) 9.828 stambenih jedinica.
- Od obnovljene 933 stambene jedinice, provedbom projekata Vlade Republike Hrvatske obnovljeno je 10 stambenih jedinica, IPA 2012 179 stambenih jedinica, OPEC 14 stambenih jedinica, Saudijskog razvojnog fonda 106 stambenih jedinica i Regionalnog stambenog programa 98 stambenih jedinica, te iz interventnih sredstava Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe BiH 3 stambene jedinice, iz proračuna Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske 58 stambenih jedinica, iz proračuna Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica 379 stambenih jedinica i iz proračuna Brčko Distrikta BiH 86 stambenih jedinica.
- U razdoblju 2009.-2016. godine obnovljeno je 9.784 stambene jedinice, dok je planirano/u izgradnji 8.895 stambenih jedinica, što ukupno iznosi 18.679 stambenih jedinica. U odnosu na procijenjeni broj stambenih jedinica u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma od 34.918, potrebno je obnoviti još 16.239 stambenih jedinica.
- Projektom "Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnog smještaja putem osiguranja javnih stambenih rješenja – CEB II." predviđeno je zatvaranje 121 kolektivnog centra, a za preostalih 35

evidentiranih kolektivnih centara i alternativnih smještaja u Bosni i Hercegovini (26 u Federaciji BiH i 9 u Republici Srpskoj) nadležnim entitetskim ministarstvima upućeni su zahtjevi za dostavu njihovih planova i programa vezanih za zatvaranje kolektivnih centara.

- Glede donatorskih i kreditnih sredstava, u tijeku je provedba značajnih projekata (RSP, CEB II., OPEC, SRF, IPA 2012 i Program Vlade Republike Hrvatske) čiji je cilj obnova i rekonstrukcija stambenih jedinica, kao i drugih mjera podrške provedbi Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma.

- Što se tiče sudskih postupaka u vezi s povratom imovine i stanarskih prava, Sud BiH je 26. 10. 2016. informirao Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da je zaprimljeno ukupno 246 tužbi protiv Povjerenstva za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i izbjeglica BiH. Prema dostavljenim informacijama Suda BiH, svi su predmeti okončani na način da su tužbe odbijene odnosno odbačene ili u manjem broju uvažene.

- Za projekte elektrifikacije stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika od 2009. do 2016. godine uloženo je 14.899.122,00 KM u 79 općina u Bosni i Hercegovini za oko 2.200 korisnika/stambenih jedinica. S nadležnim elektrodistribucijama u BiH i resornim entitetskim ministarstvima potpisan je Memorandum o razumijevanju i suradnji u elektrifikaciji objekata/lokacija povratka.

- Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH vodilo je aktivnosti na utvrđivanju potreba u obnovi komunalne i socijalne infrastrukture za potrebe povratnika i raseljenih osoba, kao i na unaprjeđenju postupka dodjele pomoći putem javnih poziva ovim kategorijama korisnika u Bosni i Hercegovini.

- U Izvješću je dana jasna slika postojećih poteškoća i problema koji su uskoj povezani s ostvarivanjem strateških ciljeva u području zdravstvene zaštite, socijalne skrbi, sigurnosti i deminiranja, zapošljavanja i obrazovanja povratnika, te naknadom štete za imovinu koja se ne može vratiti izbjeglicama i raseljenim osobama.

- Odlukom Vijeća ministara BiH osnovan je Koordinacijski tim za praćenje provedbe prava iz Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma na ministarskoj razini. Koordinacijski tim čine ministrica za ljudska prava i izbjeglice, ministar civilnih poslova, ministar sigurnosti, ministar financija i trezora i ministar vanjskih poslova. U radu Koordinacijskog tima, u ulozi promatrača, sudjeluju predstavnici Visokog povjereništva Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) i Misije OEES-a u Bosni i Hercegovini. Koordinacijski tim koordinira aktivnosti na praćenju provedbe prava iz Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma i provođenju strateških aktivnosti iz Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma.

- Prema podacima Fonda za povratak BiH i nadležnih entitetskih ministarstava i Brčko Distrikta BiH, za obnovu i rekonstrukciju stambenih jedinica i projekte održivosti u 2015. godini realizirano je 31.023.889,27 KM te je 30.522.532,31 KM planirano i ugovoreno u 2016. godini.

- Kad su u pitanju projekti koji se financiraju iz udruženih sredstava, prema podacima Fonda za povratak BiH, od 134.569.658,46 KM raspoređenih na projekte u razdoblju 2008.-2015. godine, za plaćanje ugovorenih obveza utrošeno je 129.403.931,85 KM, od čega je u razdoblju 1. 1. – 31. 12. 2016. utrošeno 1.043.021,27 KM.

- Za projekte koji se financiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava u razdoblju 1. 1. – 31. 12. 2016. utrošeno je 7.888.286,73 KM, dok je za projekte obnove i povratka koji se financiraju putem Fonda za povratak BiH u 2016. godini ukupno utrošeno 8.931.308 KM.

UVOD

Početkom 2003. godine usvojena je Strategija Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII. Daytonskog mirovnog sporazuma (u daljnjem tekstu: DMS), koja je prvi zajednički, okvirni dokument na razini Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: BiH) kojim se utvrđuju ciljevi i planiraju potrebne akcije i reforme u smjeru konačne provedbe odredaba Aneksa VII. DMS-a.

Tijekom provedbe Strategije, a s ciljem preispitivanja i ulaganja dodatnih napora u provedbu Aneksa VII. DMS-a, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i UNHCR su, zajedno s ostalim ključnim dionicima, inicirali reviziju Strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a. Parlamentarna skupština BiH je 2010. godine usvojila Revidiranu strategiju Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII. DMS-a („Službeni glasnik BiH“, broj 78/10).

Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH je na 18. sjednici, održanoj 27. 4. 2016., usvojio Izvješće o realiziranju Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a. Jedan od zaključaka Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH bio je da Ministarstvo najmanje jednom godišnje izvijesti Parlamentarnu skupštinu BiH o realiziranju Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a.

Sukladno zaključcima Parlamentarne skupštine BiH, Ministarstvo je pripremio Informaciju o realiziranju zaključaka Parlamentarne skupštine BiH, koju je 28. 3. 2017. usvojilo Vijeće ministara BiH (u privitku).

Predmetno Izvješće o realiziranju Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a sadrži presjek stanja u ovome području, pregled realiziranja preporuka iz Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a, probleme u pristupu pravima iz Aneksa VII. DMS-a i prijedlog zaključaka.

Izvješće o realiziranju Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a izrađeno je za 2016. godinu.

Pri izradi Izvješća o provedbi Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a, osim podataka Ministarstva, korišteni su i podaci dostavljeni od sljedećih institucija:

- Ministarstva civilnih poslova BiH (koje je, u svojstvu koordinirajućeg tijela za određena područja, dostavilo i podatke od: Agencije za rad i zapošljavanje BiH, Federalnog ministarstva za rad i socijalnu politiku, Ministarstva rada i boračko-invalidske zaštite Republike Srpske, Odjela za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko Distrikta BiH, Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske, Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona, Ministarstva za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Unsko-sanskog kantona, Ministarstva za obrazovanje, znanost i mlade Kantona Sarajevo i Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanskog kantona),
- Fonda za povratak BiH,
- Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica,
- Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske,
- Odjela za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja Vlade Brčko Distrikta BiH,
- Predstavništva UNHCR-a u BiH,
- Misije OEES-a u BiH,
- Unije za održivi povratak.

I. PREGLED STANJA U PODRUČJU IZBJEGLICA IZ BIH, RASELJENIH OSOBA U BIH I POVRATNIKA

U razdoblju 1992.-1995. godine svoje domove u BiH napustilo je približno 2,2 milijuna ljudi, što čini više od polovice prijeratnog domicilnog stanovništva. Također je 1,2 milijuna osoba zatražilo izbjegličku zaštitu u više od 100 zemalja diljem svijeta, dok su zemlje regije prihvatile oko 40 % ukupnoga broja izbjeglica iz BiH. Gotovo 1 milijun osoba bilo je interno raseljeno u BiH.

Izbjeglice iz BiH

Prema posljednjem godišnjem statističkom izvješću UNHCR-a za 2015. godinu, broj izbjeglica iz BiH koji su izvan zemlje iznosi 18.748. Od toga 9.080 ima izbjeglički status u Srbiji, 4.055 u Francuskoj, 2.274 u Švicarskoj, 1.412 u Njemačkoj, te preostali broj u drugim zemljama. UNHCR je 2014. godine pokrenuo razmatranje mogućnosti donošenja preporuke za prestanak statusa izbjeglica iz BiH, ali je odlučio odgoditi svoju preporuku do kraja 2017. godine. Nedavno je ponovno započelo razmatranje pitanja objave prestanka izbjegličkog statusa za izbjeglice iz BiH u neformalnim konzultacijama na visokoj razini. Ukoliko dođe do prestanka izbjegličkog statusa, za očekivati je da će se u BiH vratiti određeni broj izbjeglica iz BiH koje ne riješe svoj status u zemljama prihvata.

Raseljene osobe u BiH

Procjenjuje se da je krajem 1995. godine u BiH bilo oko milijun raseljenih osoba, što čini gotovo četvrtinu prijeratnog stanovništva BiH.

Prvi sveobuhvatan, službeni popis raseljenih osoba na području BiH proveden je krajem 2000. godine kada je evidentirano 557.275 raseljenih osoba.

Revizijom statusa raseljenih osoba, koja je provedena 2005. godine, utvrđen je broj od 186.138 raseljenih osoba u BiH. Nakon tog vremena nije obavljena revizija statusa raseljenih osoba i podaci nisu redovito ažurirani. Ministarstvo je periodično evidentiralo nastale promjene brojčanog stanja na razini BiH na temelju dostavljenih podataka od nadležnih entitetskih ministarstava, uglavnom prema zahtjevima Središnjeg izbornog pobjerenstva BiH pri izradi pasivnih biračkih popisa, kao i za potrebe izvješćivanja Vijeća ministara BiH o stanju u ovome području.

Trenutačno je u BiH 32.611 obitelji u statusu raseljenih i ukupno 98.574 raseljene osobe, od kojih je 38.345 ili 40,6 % raseljeno na području Federacije BiH, 59.834 ili 58,8 % na području Republike Srpske i 395 ili 0,5 % na području Brčko Distrikta BiH.

Broj raseljenih osoba u statusu										
Struktura/ entitet	B		H		S		O		Ukupno	
	obitelj	osoba	obitelj	osoba	obitelj	osoba	obitelj	osoba	obitelj	osoba
FBiH	10.594	30.707	2.130	6.173	359	1.041	146	424	13.229	38.345
RS	53	164	62	192	19.066	59.359	38	118	19.219	59.834
Brčko Distrikt BiH	20	49	4	9	139	337	0	0	163	395
BiH	10.667	30.920	2.195	6.374	19.565	60.737	184	542	32.611	98.574
%	32,7 %		6,7 %		60.0 %		0,6 %			

U odnosu na Izvješće o realiziranju Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a iz prosinca 2015. godine, povećan je broj raseljenih osoba za 250, s tim što je smanjen broj raseljeničkih obitelji

za 134. Broj raseljenih osoba povećan je u Federaciji BiH za 616, u Republici Srpskoj smanjen je za 322 raseljene osobe i u Brčko Distriktu BiH smanjen je za 44 osobe.

U nacionalnoj strukturi raseljenih osoba, prema nositelju kućanstva - obitelji, 32,7 % su Bošnjaci, 6,7 % Hrvati, 60 % Srbi i 0,6 % pripadnici ostalih nacionalnosti.

Ukupno gledano, na razini BiH najveći broj raseljenih osoba je raseljen između entiteta. Taj je postotak najviši u Republici Srpskoj, gdje 91 % raseljenih osoba potječe iz Federacije BiH. U Federaciji BiH, uz raseljene osobe koje potječu iz Republike Srpske (61 %), značajan je broj i interno raseljenih osoba unutar entiteta (39 %). U Brčko Distriktu BiH 23 % raseljenih osoba je interno raseljeno unutar Brčko Distrikta BiH, dok njih 75 % potječe iz Federacije BiH, a 2 % iz Republike Srpske.

Također, procjena temeljena na iskazanoj namjeri kućanstava za trajnim rješenjem upućuje na izraženi interes za povratkom oko 60 % raseljenih osoba, na izraženi interes za integraciju oko 28 %, te je oko 12 % raseljenih osoba neodlučno po ovom pitanju.

Interno raseljavanje, odnosno raseljenost unutar domicilnih mjesta prebivališta, najprisutnija je u urbanim sredinama u kojima je bio i najveći broj stambenih jedinica/stanova u društvenom vlasništvu. To se izravno može povezati sa znatnim brojem preostalih uništenih i oštećenih stambenih jedinica u stambenim zgradama, čija obnova nije zadovoljavajuće pratila potrebe za povratkom uslijed visokih troškova sanacije i drugih problema, kao npr. neriješenih imovinskih pitanja i slično.

U Federaciji BiH najviše je raseljenih osoba na području općina Tuzlanskog kantona, Kantona Središnja Bosna i Kantona Sarajevo, dok u Republici Srpskoj najveći broj raseljenih osoba boravi u Banjoj Luci te na područjima općina Modriča, Doboje, Bijeljina i Zvornik.

Međutim, evidentno je da u BiH nema na raspolaganju točnih pokazatelja o brojčanom stanju raseljenih osoba. To se osobito odnosi na područje Federacije BiH, gdje kantonalna ministarstva i općine ne razmjenjuju redovito podatke s Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica.

Populacije od interesa u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a, uz raseljene osobe u BiH, jesu i raseljene osobe iz drugih zemalja u regiji u BiH, od kojih je oko 6.500 izbjeglica iz Republike Hrvatske.

U BiH živi veliki broj *de facto* raseljenih obitelji koje nemaju formalni status, ali su u značajnoj potrebi za trajnim rješenjima.

Povratak izbjeglica i raseljenih osoba

Povratak u BiH započeo je odmah po okončanju sukoba. Do sada je evidentirano oko 1.060.000 povrataka u BiH. Od ukupnoga broja realiziranih povrataka, oko 610.000 ili 58 % odnosi se na povratak raseljenih osoba, a preostalih oko 450.000 ili 42 % na povratak izbjeglica.

Prema podacima UNHCR-a, procjenjuje se da ima 47.000 ugroženih manjinskih povratnika. Manjinski povratak je, prema Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a, termin koji se odnosi na osobe koje se vraćaju u općine svoga prijeratnog prebivališta u kojima trenutačno prevladava neki drugi konstitutivni narod.

Od veljače do rujna 2016. godine UNHCR je obavio terensku procjenu i provjeru informacija radi njihovog ažuriranja te procjene postojanja i stupnja ugroženosti manjinskih povratničkih naselja u

BiH. Cilj je bio izmjeriti napredak ostvaren u provedbi Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a i identificirati preostale potrebe u tom pogledu, te osigurati metodologiju za daljnje aktivnosti na procjeni potreba, koje mogu provoditi drugi dionici, uključujući i tijela vlasti.

Nakon detaljne analize dostupnih informacija o manjinskim povratnicima u BiH, UNHCR se usredotočio na 260 naselja/povratničkih zajednica (s više od 200 obitelji u svakom naselju) u 34 općine. Prikupljene su informacije o procijenjenom broju i nacionalnosti povratnika te o glavnim područjima Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a: stanovanje, elektrifikacija, kanalizacija, infrastruktura, zdravstvena zaštita, socijalna skrb, pristup obrazovanju, zapošljavanje i sigurnost. Ukupno su procijenjene 42 relevantne općine i 455 naselja i lokacija. Prema sustavu rangiranja, UNHCR je između 455 naselja identificirao devet naselja koja su u rangi izuzetno ugroženih (Bosansko Grahovo: Crnac, Donji Tiškovac, Mračaj; Čapljina: Jasenica; Ravno: Čavaš, Ravno; Sanski Most: Donja Tramošnja, Jelašinovci, Majkić-Japra Gornja), 92 u rangi ugroženih i 114 u rangi djelomično ugroženih.

Slijedom informacije o potrebama na razini naseljenih mjesta, UNHCR je u prosincu 2016. godine anketirao 960 ugroženih obitelji u općinama/gradovima Bihać, Doboj, Kotor Varoš, Novi Grad, Lukavac i Čapljina. Analiza prikupljenih podataka pokazala je da su četiri područja iskazana u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a najrizičnija u smislu pronalaženja trajnih rješenja: zdravstvena zaštita raseljenih osoba i povratnika, socijalna skrb raseljenih osoba i povratnika, rekonstrukcija stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika, te pravo na rad i zapošljavanje raseljenih osoba i povratnika.

II. STRATEŠKI CILJEVI:

Strategijom BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a utvrđeni su sljedeći strateški ciljevi:

1. dovršiti proces povratka izbjeglica iz BiH i raseljenih osoba u BiH;
2. realizirati povrat imovine i stanarskih prava;
3. dovršiti proces rekonstrukcije stambenih jedinica za potrebe povratka;
4. osigurati uvjete održivog povratka i procesa reintegriranja u BiH.

Kako bi se što transparentnije, učinkovitije i ekonomičnije postigli utvrđeni ciljevi, Strategijom BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a utvrđene su sljedeće reforme i pravci strateškog djelovanja:

1. pravne reforme i usklađivanje propisa;
2. strukturalne i organizacijske reforme;
3. osposobljavanje i stavljanje u funkciju jedinstvene baze podataka;
4. stvaranje uvjeta za održivi povratak.

Revidiranom strategijom BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a analizirano je stanje u deset ciljanih područja:

1. rekonstrukcija stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika, zatvaranje kolektivnih centara i rješavanje pitanja alternativnog smještaja raseljenih osoba i povratnika i socijalnog stanovanja, s posebnim naglaskom na probleme raseljenih osoba i izbjeglica te stambenog zbrinjavanja ranjivih kategorija povratnika;
2. dovršetak procesa povrata imovine i stanarskih prava izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika;
3. elektrifikacija povratničkih naselja i stambenih jedinica povratnika;

4. rekonstrukcija infrastrukture u mjestima od interesa za povratak izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika;
5. zdravstvena zaštita raseljenih osoba i povratnika;
6. socijalna skrb raseljenih osoba i povratnika;
7. ostvarivanje prava na obrazovanje raseljenih osoba i povratnika;
8. pravo na rad i zapošljavanje raseljenih osoba i povratnika;
9. sigurnost raseljenih osoba i povratnika i deminiranje područja povratka;
10. pravo na naknadu štete raseljenim osobama, izbjeglicama i povratnicima.

1. Rekonstrukcija stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika, zatvaranje kolektivnih centara i rješavanje pitanja alternativnog smještaja raseljenih osoba i povratnika i socijalnog stanovanja raseljenih osoba i izbjeglica i stambenog zbrinjavanja ranjivih kategorija povratnika

Prema podacima kojima raspolaže Ministarstvo, do danas je izgrađeno odnosno obnovljeno oko 341.000 stambenih jedinica.

Kada se govori o obnovi stambenog fonda, poseban je problem obnova stambenih zgrada. Procjenjuje se da na području BiH i dalje ima više od 200 stambenih zgrada koje nisu sanirane, s oko 1.700 stanova u tim zgradama koji su neuseljivi jer su devastirani. Po broju preostalih uništenih stanova u stambenim zgradama ističu se grad Mostar i općine Bosansko Grahovo, Drvar, Jajce, Goražde, Prijedor, Doboj, Sanski Most, Bosanska Krupa, Derventa i Brod, u kojima je više od polovice cjelokupnog, preostalog uništenog i oštećenog stambenog fonda koji je ranije bio u društvenom vlasništvu.

Prema okvirnim procjenama troškova i vrstama intervencije u Okvirnom programu povratka izbjeglica i raseljenih osoba, koji je sastavni dio Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a, trebalo je obnoviti još 34.918 stambenih jedinica.

Tablica ostvarenih rezultata u obnovi stambenih jedinica za razdoblje 2009.-2014. godine

Procjena broja neobnovljenih stambenih jedinica	Broj obnovljenih stambenih jedinica	Broj stambenih jedinica u izgradnji	Broj neobnovljenih stambenih jedinica
34.918	8.851	8.989	17.078
100 %	25,3 %	25,8 %	48,9 %

U razdoblju 30. 10. 2015. – 30. 12. 2016. obnovljene su 933 stambene jedinice u svrhu povratka, a u idućem je razdoblju predviđena izgradnja 8.884 stambenih jedinica iz osiguranih projekata, što ukupno iznosi (izgrađeno i očekuje se izgradnja) 9.817 stambenih jedinica.

Tablica ostvarenih rezultata u razdoblju 30. 10. 2015. – 31. 12. 2016. godine

Projekt/entitet	Broj obnovljenih stambenih jedinica	Broj stambenih jedinica planirano/u izgradnji	Ukupno
Vlada R Hrvatske	10	61	71
IPA 2012	179	0	179
OPEC	14	101	115
CEB 2	0	2611	2611
SDF	106	820	926
DPSZ	98	5302	5400
Interventna pomoć	3	0	3
MIRL RS	58	0	58
FMROI	379	0	379
BDBIH	86	0	86
Ukupno:	933	8.859	9.828

Tablica ostvarenih rezultata u obnovi stambenih jedinica za razdoblje 2009.-2016. godine

Procjena broja neobnovljenih stambenih jedinica	Broj obnovljenih stambenih jedinica	Broj stambenih jedinica planirano/u izgradnji	Broj neobnovljenih stambenih jedinica
34.918	9.784	8.859	16.239
100%	28,1%	25, 4%	46,5%

U razdoblju 2009.-2016. godine obnovljene su 9.784 stambene jedinice, dok je 8.859 stambenih jedinica u izgradnji, što ukupno iznosi 18.679 stambenih jedinica. U odnosu na procijenjeni broj od 34.918 stambenih jedinica u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a, potrebno je obnoviti još 16.239. stambenih jedinica.

U odnosu na Izvješće o realiziranju Revidirane strategije o provedbi Aneksa VII. DMS-a iz prosinca 2015. godine, ostvaren je napredak u obnovi stambenih jedinica te je broj obnovljenih stambenih jedinica povećan za 2,8 %.

U Tablici 1. *Ulaganja po entitetima i općinama u obnovi i rekonstrukciji stambenih jedinica za razdoblje 1. 1. 2009. – 31. 12. 2016.* dan je pregled po općinama/gradovima u odnosu na pokazatelje potreba utvrđenih u Okvirnom programu povratka izbjeglica i raseljenih osoba u BiH za razdoblje 2009.-2014. godine, koji je sastavni dio Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a, i realiziranih/obnovljenih stambenih jedinica u razdoblju 2009.-2016. godine. U određenim je općinama/gradovima broj obnovljenih stambenih jedinica veći od iskazanih potreba iz razloga što je Okvirni program povratka rađen kombiniranjem pokazatelja iz baze podataka o registriranim potencijalnim korisnicima pomoći za obnovu i baze podataka o raseljenim osobama u BiH, a pokazalo se da su u određenim općinama/gradovima potrebe za obnovom i rekonstrukcijom veće.

Sastavni dio ovoga Izvješća je i Tablica 1. *Ulaganja po entitetima i općinama u obnovi i rekonstrukciji stambenih jedinica za razdoblje 1. 1. 2009. - 31. 12. 2016.*

U Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a također je poklonjena velika pozornost zatvaranju kolektivnih centara i alternativnog smještaja, te je ovo pitanje ocijenjeno jednim od ključnih prioriteta iz dva razloga: riječ je o izuzetnom humanitarnom problemu, jer raseljene osobe godinama nakon potpisivanja DMS-a žive u kolektivnim centrima i uglavnom u veoma lošim uvjetima. Kolektivni centri i alternativni smještaj na teretu su proračuna svih razina vlasti u BiH.

U BiH je 2012. godine evidentirano 156 kolektivnih centara s 8.581 korisnikom. Za potrebe izrade Studije izvodivosti za projekt „Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnog smještaja putem osiguranja javnih stambenih rješenja – CEB II.” evidentirano je 149 referentnih lokacija (kolektivni centri i alternativni smještaj). Provođenjem navedenog projekta bit će zatvoren 121 kolektivni centar i alternativni smještaj u 45 gradova i općina u BiH.

Ukupna vrijednost projekta iznosi 104 milijuna eura, od čega 60 milijuna eura iznosi kreditno zaduženje, 42,7 milijuna eura osiguravaju lokalne razine vlasti, uglavnom osiguranjem zemljišta, infrastrukture, dozvola i slično, te je iznos od 1,3 milijuna eura potpora (grant) koja se realizira putem UNHCR-a. Potrebno je rješenje za preostalih 35 referentnih lokacija (kolektivni i alternativni smještaj) provođenjem drugih projekata, i to: devet u Republici Srpskoj i 26 u Federaciji BiH.

Projekti obnove i rekonstrukcije stambenih jedinica i druge mjere podrške provedbi Aneksa VII. DMS-a

U tijeku je provođenje bitnih projekata (RSP, CEB II, OPEC, SRF, IPA 2012 i Program Vlade Republike Hrvatske) koji se financiraju donatorskim i kreditnim sredstvima, a čiji je cilj obnoviti i rekonstruirati stambene jedinice te osigurati druge mjere podrške provedbi Aneksa VII. DMS-a.

Državni projekt stambenog zbrinjavanja (DPSZ) u vezi s Regionalnim stambenim programom

Skupština donatora Fonda RSP-a odobrila je četiri potprojekta koja je BiH kandidirala u okviru dostupnih sredstava u Fondu Regionalnog stambenog programa, te su s Razvojnomo bankom Vijeća Europe potpisana i četiri sporazuma o grantu koja je BiH ratificirala do kraja 2016. godine, i to: BiH1 (2013.), BiH2 (2013.), BiH3 (2014.) i BiH4 (2015.). Također je odobreno proširenje potprojekata BiH2 i BiH4 u iznosu od oko 5 milijuna KM, tako da ukupan iznos do sada odobrenih donacija iznosi približno 75 milijuna KM, što uz domaću kontribuciju od oko 13 milijuna KM daje ukupnu vrijednost potprojekata koji se trenutačno provode od oko 88,7 milijuna KM. Ti potprojekti bit će realizirani na području 73 lokalne zajednice u BiH, a njima se rješava oko 36 % stambenih potreba u BiH predviđenih u zajedničkom regionalnom programu BiH, Republike Hrvatske, Republike Srbije i Crne Gore. U sklopu tekućih potprojekata bit će riješeno 1.942 stambenih pitanja za okvirno 6.250 osoba.

Potprojekti u tijeku: BiH1, BiH2, BiH3 i BiH4

BiH1 – u sklopu prvog potprojekta koji obuhvaća pomoć u stambenom zbrinjavanju 170 obitelji, nakon što je za 20 korisničkih kućanstava dodijeljen i ugrađen građevinski materijal, pomoć u obnovi prijeratnih domova po sistemu „ključ u ruke“ dobit će 150 obitelji. Do kraja 2016. godine useljeno je 100 kuća, a završetak radova na obnovi i izgradnji svih povratničkih kuća iz potprojekta BiH1 očekuje se sredinom 2017. godine.

BiH2 – za drugi potprojekt, kojim će biti riješeno 780 stambenih pitanja u pogledu povratka i reintegracije ili lokalne integracije u BiH, već su odabrani svi korisnici. Pokrenuti su postupci tendera za projektiranje, za koje je, u suradnji s općinama povratka, prethodno bilo potrebno riješiti imovinskopravne odnose te osigurati građevinske dozvole. Radovi na izgradnji bit će sukcesivno

izvođeni po projektiranju, a izgradnja najvećeg broja kuća početak će u proljeće 2017. godine. Do kraja iste godine planirano je da radovi budu završeni i korisnici drugog potprojekta useljeni u njihove prijeratne domove.

BiH3 – trećim potprojektom predviđena je izgradnja 20 višestambenih zgrada s ukupno 438 stanova. Stanovi će ostati u trajnom vlasništvu lokalnih zajednica koje osiguravaju građevinski opremljeno zemljište i priključke na infrastrukturu, a služiti će za stambeno zbrinjavanje po modelu socijalnog stanovanja. S obzirom na to da su izražene velike potrebe za osiguranjem stambenog zbrinjavanja po ovom modelu, Skupština donatora odobrila je zahtjev BiH za proširenje potprojekta za još tri zgrade s 74 dodatna stana. Potprojekt se provodi u 19 lokalnih zajednica širom BiH, od kojih po devet u svakom entitetu, kao i u Brčko Distriktu BiH. Započeli su radovi na izgradnji osam zgrada, dok će izgradnja preostalih zgrada početi u proljeće 2017. godine. Proveden je predodabir korisnika, a pravni okvir za odabir krajnjih korisnika je operativan i funkcionalan, koji će teći istodobno s izgradnjom stanova. Sukcesivno useljavanje svih 512 korisničkih obitelji koje će u ovim stanovima pronaći svoj novi dom očekuje se od kraja 2017. do polovice 2018. godine.

BiH4 – četvrtim potprojektom planirana je obnova ili izgradnja 480 obiteljskih kuća za približno 1.240 osoba, u sklopu kojega će za povratak izbjeglica i raseljenih osoba biti obnovljeno 435 obiteljskih kuća i 45 za lokalnu integraciju interno raseljenih osoba u BiH. Završeno je projektiranje za 166 kuća i uskoro počinju radovi na izgradnji, tako da bi se prva skupina korisnika mogla useliti polovicom iduće godine. Proveden je predodabir preostalih korisnika, a kuće će se graditi sukcesivno po projektiranju. Završetak potprojekta BiH4 očekuje se polovicom 2018. godine.

Odobreni potprojekti povezani su s realiziranjem preporuka iz Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a u pogledu rekonstrukcije stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika i stambenog zbrinjavanja ranjivih kategorija povratnika.

Projekt "Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnog smještaja putem osiguranja javnih stambenih rješenja – CEB II."

Tijekom 2016. godine u 17 općina započele su projektne aktivnosti za 23 potprojekta. U tijeku su pripremne aktivnosti za izradu projektno-izvedbene dokumentacije. Dvije općine provele su postupke tendera za izbor izvođača radova i u tijeku je ugovaranje.

Provođenje projekta povezano je s realiziranjem preporuke iz Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a u pogledu zatvaranja kolektivnih centara i rješavanja pitanja alternativnog smještaja raseljenih osoba i povratnika.

Projekt obnove stambenog fonda – OPEC

Do sada su ukupno završene 342 stambene jedinice (u FBiH i RS-u), a u tijeku je sanacija/izgradnja još 14 stambenih jedinica u Brčko Distriktu BiH, što će u konačnici iznositi 376 stambenih jedinica. Prema informacijama Fonda za povratak BiH, od ukupno 7 milijuna američkih dolara (12 milijuna KM), do sada je uplaćeno devet tranši kredita, pri čemu je do sada ukupno ugovoreno 9.603.259,54 KM, a utrošeno 7.873.252,28 KM. Projekt su okončala dva realizatora, te su u tijeku aktivnosti na obnovi 30 stambenih jedinica u Brčko Distriktu BiH.

Budući da su ostvarene uštede u ovom projektu, Federalno ministarstvo raseljenih osoba i izbjeglica (FMROI) i Ministarstvo raseljenih lica i izbjeglica Republike Srpske (MIRLRS) započeli su aktivnosti na nastavku njegovog realiziranja. U planu je sanacija/izgradnja dodatne 71 stambene jedinice. Zaključno s ovim Izvješćem, FMROI je započeo aktivnosti u vezi s izradom projektne dokumentacije,

a MIRLRS je odabrao izvođača radova i u tijeku je ugovaranje dodatnog broja (36 stambenih jedinica) ukupne vrijednosti oko 1,2 milijuna KM. Analizirajući dosadašnju provedbu projekta OPEC i stupanj njegove realizacije, može se konstatirati da je postignut cilj projekta.

Provođenje projekta povezano je s realiziranjem preporuka iz Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a u pogledu rekonstrukcije stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika.

Projekt obnove stambenih jedinica izbjeglih osoba koji se financira kreditnim sredstvima Saudijskog fonda za razvoj - SFD

Do sada su završena 73 objekta (realizator FMROI). U tijeku je izgradnja dodatnih 109 stambenih jedinica. Stupanj realizacije radova iznosi oko 80 %. MIRLRS i Brčko Distrikt BiH još uvijek rade na pripremnim aktivnostima (ugovaranje) i izgradnja većine objekata očekuje se početkom iduće godine. Na području na kojemu je realizator MIRLRS do sada su odabrani izvođači radova za 98 stambenih jedinica. Očekuje se sklapanje ugovora i uvođenje izvođača u posao. U Brčko Distriktu BiH do sada je odobran izvođač radova za 23 stambene jedinice. Očekuje se sklapanje ugovora i uvođenje izvođača u posao. Za ovaj projekt do sada je ugovoreno oko 4.651.546,19 KM. Prema informacijama iz Fonda za povratak BiH, do sada su prijave obrađene i upućene Saudijskom fondu na plaćanje u ukupnome iznosu od 3.127.269,73 KM.

Provođenje projekta povezano je s realiziranjem preporuka iz Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a u pogledu rekonstrukcije stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika.

IPA PROJEKT – Provedba Aneksa VII. „Podrška trajnim rješenjima predviđenim u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a“

Projekt je okončan 31. 12. 2016., a proveden je u deset općina: Bijeljina, Bosanski Petrovac, Derventa, Foča, Gradiška, Maglaj, Mostar, Prijedor, Živinice i Brčko Distrikt BiH. Završene su sljedeće aktivnosti: izgrađeno je ili rekonstruirano 179 stambenih jedinica za interno raseljene osobe ili povratnike s priključcima na javnu infrastrukturu. Obavljene su osnovne i posebne usluge za 600 ugrožene djece i obitelji. Osigurana je psiho-socijalna pomoć u kući za 165 starijih osoba. Dana je potpora 762 osobama za ekonomsku održivost, 223 korisnika dobilo je obuku i potporu za uključivanje u lance vrijednosti, 631 osoba dobila je podršku u obliku besplatne pravne pomoći, dok je 9.439 osoba dobilo pravnu asistenciju i u drugim dijelovima BiH. Analizirajući realizaciju projekta i okončane aktivnosti, može se konstatirati da je postignut cilj projekta.

Provođenje projekta povezano je s realiziranjem preporuka iz Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a u pogledu rekonstrukcije stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika i unaprjeđenja na polju održivosti i reintegracije povratnika.

Program pomoći Vlade Republike Hrvatske za potporu povratku Hrvata iz R Hrvatske u BiH

Realizacija je u tijeku i do sada je obnovljeno 95 stambenih jedinica, a traje i sanacija/izgradnja dodatnih 30 objekata. Predviđena je i obnova 41 stambene jedinice u idućoj godini.

Provođenje projekta povezano je s realiziranjem preporuka iz Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a u pogledu rekonstrukcije stambenih jedinica izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika.

2. Dovršetak povrata imovine i stanarskih prava izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika

Što se tiče sudskih postupaka u vezi s povratom imovine i stanarskih prava, Sud BiH je 26. 10. 2016. informirao Ministarstvo da je zaprimljeno ukupno 246 tužbi protiv Povjerenstva za imovinske zahtjeve raseljenih osoba i izbjeglica BiH. Prema dostavljenim informacijama Suda BiH, svi predmeti su završeni odbijanjem tužbi, odnosno tužbe su odbačene ili u manjem broju uvažene.

Prema podacima iz baze podataka Suda BiH, preostao je još samo jedan predmet povodom zahtjeva za preispitivanje sudske odluke Upravnog vijeća Suda BiH. Prilikom rješavanja ovih predmeta, Sud BiH primjenjivao je odluku Europskog suda za ljudska prava donesenu u predmetu *Tihomir Aleksić protiv BiH*, zahtjev broj 38233/05.

3. Elektrifikacija povratničkih naselja i pojedinačnih stambenih jedinica povratnika

Za projekte elektrifikacije stambenih jedinica raseljenih osoba i povratnika u razdoblju 2009.-2016. godine uloženo je 14.899.122 KM u 79 općina u BiH za oko 2.200 korisnika/stambenih jedinica.

Odlukom Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe BiH, u 2015. godini su iz sredstava za 2012. i 2013. izabrani prioritetni projektni lokaliteti za projekte elektrifikacije stambenih jedinica povratnika i raseljenih osoba u ukupnome iznosu od 1.400.000,00 KM (odabrano 47 projektnih lokacija u 20 projektnih općina na temelju objavljenog poziva općinama nakon što je evidentirano više od 1.800 obnovljenih stambenih jedinica koje treba priključiti na elektromrežu). Prema projektnim prijedlozima općina, realiziranjem spomenute odluke na elektromrežu bit će priključeno 260 obnovljenih stambenih jedinica povratnika i raseljenih osoba. Projekt elektrifikacije okončan je u jednoj projektnoj općini, omogućeno je priključenje na obnovljenu elektromrežu ukupno dvije stambene jedinice povratnika, a u ostalim općinama u tijeku je izvođenje ugovorenih radova, potpisivanje ugovora i provođenje tenderskih postupaka.

U 2016. godini (rujan – listopad) Ministarstvo je raspisalo javni poziv općinama/gradovima u BiH za dostavu projektnih prijedloga u svrhu elektrifikacije stambenih jedinica povratnika i raseljenih osoba, na koji se prijavilo ukupno 46 općina/gradova. Sredstva su predviđena 2015. godine i iznose 675.000 KM. U tijeku je odabir prioritetnih projekata.

Ministarstvo je u 2016. godini pokrenulo aktivnosti na potpisivanju Memoranduma o razumijevanju i suradnji u elektrifikaciji objekata/lokacija povratka s nadležnim elektrodistribucijama u BiH i resornim entiteskim ministarstvima, jer je Memorandum iz 2008. godine prestao važiti. Navedenim dokumentom određuje se nastavak suradnje, kao i doprinos i odgovornosti nadležnih elektrodistributivnih poduzeća u provedbi zajedničkih projekata elektrifikacije povratničkih lokacija. Memorandum je potpisan u rujnu 2016. godine.

4. Rekonstrukcija infrastrukture u mjestima od interesa za povratak izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika

Strateškim preporukama zatraženo je prioritetno osiguravanje sredstava za sanaciju komunalne i socijalne infrastrukture za potrebe osoba koje su se već vratile u svoje obnovljene stambene jedinice. Trebalo je uspostaviti bazu podataka o stanju infrastrukture na području BiH za potrebe potencijalnih korisnika pomoći – povratnika, donijeti kriterije za odabir prioritetnih lokaliteta povratka (pritom posebno imati u vidu siromašnije općine) na kojima je potrebno sanirati infrastrukturne objekte, temeljem čega bi se transparentno, putem javnih natječaja, birali i provodili projekti. Zatraženo je da Ministarstvo, sukladno svojoj koordinirajućoj ulozi, objedinjuje sve zahtjeve i informacije od značaja

za obnovu cestovne, vodovodne i kanalizacijske mreže, kao i o potrebama za obnovom objekata socijalne infrastrukture i dr.

Ministarstvo je u izvještajnom razdoblju vodilo aktivnosti na utvrđivanju potreba u obnovi komunalne i socijalne infrastrukture za potrebe povratnika i raseljenih osoba, kao i na unaprjeđenju postupka dodjele pomoći putem javnih poziva ovim kategorijama korisnika u BiH.

U međuvremenu je Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe BiH iz sredstava Fonda za povratak BiH odobrilo ukupno 28,5 milijuna KM za obnovu komunalne i socijalne infrastrukture u 113 općina u BiH u razdoblju 2009.-2016. godine.

Iz proračuna Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica za pomoć putem projekata održivosti raseljenih osoba i povratnika u 2015. godini uloženo je 17.364.300 KM, dok je iz proračuna Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske za pomoć putem projekata održivosti raseljenih osoba i povratnika u 2015. godini uloženo oko 1.644.750 KM.

U 2016. godini proveden je 351 projekt pomoći u obnovi komunalne i socijalne infrastrukture na prostorima na kojima žive raseljene osobe i povratnici.

Sastavni dio ovoga Izvješća je Tablica 2. *Ulaganja po općinama u projekte elektrifikacije, komunalne i socijalne infrastrukture.*

5. Zdravstvena zaštita raseljenih osoba i povratnika

Identificirani problemi iz područja zdravstvene zaštite u Revidiranoj strategiji BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a su: visoka stopa zdravstveno neosiguranih osoba u BiH, povratnika i raseljenih osoba; neujednačeni propisi iz područja zdravstvene zaštite; strah od gubitka stečenih prava u mjestima raseljenja; poteškoće u primjeni Sporazuma o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba na teritoriju BiH, izvan područja entiteta odnosno Brčko Distrikta BiH kojem osigurane osobe pripadaju; trajanje statusa povratnika; obvezno zdravstveno osiguranje za djecu, bez obzira na status roditelja; ostvarivanje zdravstvene zaštite neosiguranih osoba starijih od 65 godina; rokovi za prijavu zavodu za zapošljavanje putem kojeg se ostvaruje zdravstvena zaštita; nedovoljna informiranost povratnika i raseljenih osoba o načinu ostvarivanja zdravstvene zaštite.

Preporuke i prijedlozi mjera za unaprjeđenje stanja u području zdravstvene zaštite u Revidiranoj strategiji BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a su: pokretanje inicijative Ministarstva civilnih poslova BiH za izmjene i dopune Sporazuma o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba na teritoriju BiH, izvan područja entiteta odnosno Brčko Distrikta BiH kojem osigurane osobe pripadaju, a u vezi s pristupom zdravstvenoj zaštiti raseljenih osoba i povratnika; ujednačavanje trajanja povratničkog statusa; osiguravanje rješenja kojima će djeca imati status osigurane osobe, bez obzira na status njihovih roditelja; osiguranje zdravstvene zaštite djeci za vrijeme osnovnog, srednjeg i redovitog studiranja; osiguranje zdravstvene zaštite osobama starijim od 65 godina; prijave zavodima za zapošljavanje bez rokova, što je osnova za zdravstveno osiguranje nezaposlenih osoba; omogućavanje raseljenim osobama/povratnicima da se nesmetano uključe u sustav zdravstvenog osiguranja nakon prestanka statusa.

Provođenje preporuka i mjera za unaprjeđenje stanja u području zdravstvene zaštite identificiranih u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je Republike Srpske, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. U cilju prikazivanja stanja u ovome području tijekom

2016. godine, zatraženi su relevantni podaci od nadležnih vlasti za područje zdravstvene zaštite iz oba entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju Republike Srpske navelo je kako je, sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju Republike Srpske, propisano da je osiguranik izbjegla i raseljena osoba i povratnik ako nije osigurana po drugoj osnovi. Zakonom o poreznom postupku i Zakonom o doprinosima Republike Srpske određeno je da je Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske obveznik podnošenja prijave i uplate doprinosa za navedenu osnovu osiguranja. Zakonom nije propisana osnova osiguranja koja bi bila vezana za dob osobe. Postoji osnova za obuhvaćanje svih osoba iz spomenute kategorije, bez obzira na njihovu dob, čime se omogućava i pravo na zdravstvenu zaštitu. Stjecanjem svojstva osigurane osobe izbjeglice, raseljene osobe i povratnici imaju ista prava kao i ostali osiguranici Fonda zdravstvenog osiguranja Republike Srpske. Fond zdravstvenog osiguranja Republike Srpske utvrđuje svojstvo osigurane osobe na temelju podnesene prijave zakonskog obveznika u Jedinstveni sustav, koji vodi Porezna uprava Republike Srpske, dok utvrđivanje statusa izbjeglice i raseljene osobe i povratnika nije u nadležnosti Fonda zdravstvenog osiguranja.

Vlada Federacije BiH omogućila je povratnicima u Republiku Srpsku zdravstvenu zaštitu primjenom Odluke o ostvarivanju prava iz bolničke zdravstvene zaštite povratnika iz Federacije BiH u Republiku Srpsku u zdravstvenim ustanovama u Federaciji BiH. Ova je odluka revidirana i poboljšana na osnovi prethodnih iskustava. Međutim, ovo je rješenje privremenog karaktera. Preduvjet za unaprjeđenje zdravstvene zaštite pri reintegriranju povratnika jest usuglašavanje propisa, odnosno donošenje sustavnih zakonskih rješenja za raseljene osobe kojima će im se omogućiti status osigurane osobe i nakon što ga izgube, tj. vrate se u prijeratno mjesto prebivališta.

Odjel za zdravstvo i ostale usluge Vlade Brčko Distrikta BiH navodi kako se, sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju u Brčko Distriktu BiH, osoba može zdravstveno osigurati, ali prethodno treba ispunjavati temeljni uvjet, a to je imati prebivalište u Brčko Distriktu BiH.

Tijekom 2016. godine nisu postignuti značajniji pomaci u realizaciji Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a, odnosno preporuka za unaprjeđenje stanja u području zdravstvene zaštite povratnika. U vezi s tim je Koordinacijski tim za praćenje provedbe prava iz Aneksa VII. DMS-a, koji djeluje na ministarskoj razini, zaključio da svoju prvu aktivnost usmjeri na ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba u BiH i povratnika.

Sporazum o načinu i postupku korištenja zdravstvene zaštite osiguranih osoba na teritoriju BiH, izvan područja entiteta odnosno Brčko Distrikta BiH, kojim bi se bolje uredilo područje zdravstvene zaštite i zdravstvenog osiguranja posebno ugroženih skupina stanovništva kakve su izbjeglice i raseljene osobe, nije izmijenjen ni dopunjen. Polazeći od pretpostavke da bi pravo na zdravstveno osiguranje trebalo biti jednako za sve građane BiH, Sporazumom bi trebalo odrediti minimalne standarde i popis osnovnih zdravstvenih usluga koje se mogu prenositi između različitih sustava zdravstvenog osiguranja, te u sklopu zdravstvene zaštite utvrditi prenosiva prava unutar 12 fondova zdravstvene zaštite u BiH.

Ministarstvo civilnih poslova BiH pokrenulo je inicijativu za izmjene i dopune toga sporazuma.

6. Socijalna i mirovinsko-invalidska zaštita raseljenih osoba i povratnika

Identificirani problemi u području socijalne skrbi i mirovinsko-invalidske zaštite u Revidiranoj strategiji BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a su: neujednačenost međuentitetskih propisa u BiH; onemogućavanje ostvarivanja prava na socijalnu skrb po istoj osnovi i u istim iznosima za sve građane

BiH, što se odražava na raseljene osobe i povratnike; nedostatak zakonskog okvira kojim se određuje minimum socijalne skrbi za svakog građanina BiH; neujednačen odnos prema povratnicima u smislu ostvarivanja prava iz socijalne skrbi; nedostatak finansijskih sredstava za socijalna davanja; sporost u rješavanju zahtjeva za prava iz socijalne skrbi u mjestima povratka; trajanje prebivališta u mjestima povratka koje je uvjet za socijalna primanja; rastuće siromaštvo među raseljenim osobama i povratnicima i sve veća socijalna isključenost; potreba za izmjenama i dopunama Sporazuma o međusobnim pravima i obvezama u provođenju mirovinskog i invalidskog osiguranja na jedinstvenom pravnom i ekonomskom području BiH, a kako bi se izbjegla diskriminacija u visini iznosa mirovina.

Preporuke i prijedlozi mjera za unaprjeđenje stanja u području socijalne i mirovinsko-invalidske zaštite u Revidiranoj strategiji BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a su: pokretanje inicijative za zakonsko utvrđivanje minimuma socijalne skrbi i socijalne pomoći ugroženim skupinama u stanju socijalne potrebe; usklađivanje zakona na razini entiteta i Brčko Distrikta BiH iz područja socijalne skrbi; izmjene i dopune Sporazuma o međusobnim pravima i obvezama u provođenju mirovinskog i invalidskog osiguranja na jedinstvenom pravnom i ekonomskom području BiH; uspostava mehanizma za evidentiranje povratnika; omogućavanje zadržavanja prethodno ostvarenih prava do usklađivanja propisa iz područja socijalne skrbi; pojednostavljenje postupka dodjele jednokratne novčane potpore i povećanje izdvajanja za projekte održivog povratka na svim razinama koji bi ciljano sadržavali stavku za socijalne potrebe povratnika.

Provođenje preporuka i mjera za unaprjeđenje stanja u području socijalne i mirovinsko-invalidske zaštite identifikiranih u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je entiteta Republika Srpska, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. U cilju prikazivanja stanja u ovome području tijekom 2016. godine, zatraženi su relevantni podaci od spomenutih nadležnih institucija, a dostavili su ih Federalno ministarstvo rada i socijalne politike i Odjel za zdravstvo Vlade Brčko Distrikta BiH.

Prema izvješću Odjela za zdravstvo Vlade Brčko Distrikta BiH, socijalna skrb vezuje se za status „građanina Distrikta“. Sredstva za ostvarivanje prava iz područja socijalne skrbi su dostatna, nema kašnjenja u isplati novčanih naznaka uplaćenih učiteljima prava iz područja socijalne skrbi niti sporosti u rješavanju zahtjeva za utvrđivanje prava. Trajanje prebivališta u Brčko Distriktu BiH nije eliminatorno.

U odnosu na Izvješće o realiziranju Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a za 2015. godinu, ni u ovome području nisu postignuti značajniji pomaci.

Još nisu utvrđeni finansijski minimumi i maksimumi u ostvarivanju prava propisanih entitetskim i kantonalnim zakonima iz područja socijalne skrbi, dolazi do kašnjenja u isplati socijalnih davanja, i dalje se ne poštivaju prava iz područja socijalne skrbi koja su propisana entitetskim zakonima i različit je tretman građana u entitetima.

Do danas nije pokrenuta inicijativa o jednakim standardima za prijenos prava između entiteta i kantona, kao ni inicijativa za usklađivanje zakona na razini entiteta, kantona i Brčko Distrikta BiH. Ne postoje službene evidencije o osobama koje su preživjele ratne traume, što je prepreka u ostvarivanju prava iz ovoga područja (žene žrtve rata i bivši logoraši).

I dalje je prisutan negativan trend u pristupu pravima iz područja socijalne skrbi najugroženijih kategorija zbog finansijskih problema, posebno u pristupu jednokratnim potporama, proširenim pravima i socijalnim uslugama koje su finansijski zahtjevne.

Pomak u odnosu na prethodno izvješće je to što je Vlada Federacije BiH pokrenula usvajanje novog Zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju.

7. Ostvarivanje prava na obrazovanje raseljenih osoba i povratnika

Identificirani problemi u području obrazovanja u Revidiranoj strategiji BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a su: nedostatak volje u lokalnim zajednicama za zaštitu, poštivanje i ostvarivanje ljudskih prava povratnika; nedovršen postupak usklađivanja državnih i entitetskih odnosno kantonalnih zakona i podzakonskih akata iz područja obrazovanja; problem s nazivima škola, školskim simbolima i školskim manifestacijama; i dalje je prisutna politizacija obrazovanja; podijeljeni nastavni planovi i programi koji su utvrđeni na nacionalnim osnovama; udžbenici iz nacionalne skupine predmeta, različita praksa u izučavanju nacionalne skupine predmeta; prisutna diskriminacija i segregacija učenika; praksa prijevoza učenika u jednonacionalne škole izvan njihovog upisnog područja; složene i neujednačene procedure priznavanja inozemnih školskih dokumenata; ekonomske teškoće koje utječu na dostupnost obrazovanja djeci povratnika i raseljenih osoba.

Preporuke i prijedlozi mjera za unaprjeđenje stanja u području obrazovanja u Revidiranoj strategiji BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a su: dosljedna provedba Privremenog sporazuma o zadovoljavanju posebnih potreba i prava povratnika, kako bi se zaštitila djeca povratnika i kako obrazovanja ne bi bilo kočnica povratku raseljenih i izbjeglih osoba i njihove djece; nastavak rada Odbora za koordinaciju Privremenog sporazuma na uspostavi harmoniziranog i redovnog kontrolnog mehanizma u obrazovnom sustavu; dosljedna primjena Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju; preispitivanje i utvrđivanje novih kriterija za nazive škola, školske simbole i školske manifestacije; osmišljavanje i izrada okvirnih ciljeva i zajedničkih standarda za nastavne planove i programe; promicanje i razvijanje tolerancije u svim školama u cilju prihvatanja i razumijevanja „drugачijeg i različitog“; uspostava lakšeg pristupa obrazovanju socijalno ugroženim osobama i osobama u ekonomski nepovoljnom položaju.

Provođenje preporuka i mjera za unaprjeđenje stanja u području obrazovanja identifikiranih u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je entiteta Republika Srpska, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. U cilju prikazivanja stanja u ovome području tijekom 2016. godine, zatraženi su relevantni podaci od spomenutih nadležnih obrazovnih vlasti, a dostavili su ih: Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske te ministarstva obrazovanja Unsko-sanskog, Tuzlanskog, Zeničko-dobojskog, Hercegovačko-neretvanskog kantona i Kantona Sarajevo.

Prema tvrdnji **Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske**, zakoni Republike Srpske iz područja obrazovanja usklađeni su s okvirnim zakonima i međunarodnim dokumentima iz područja obrazovanja i ljudskih prava, te nijedan zakon ne sadrži diskriminirajuće odredbe. U 2016. godini nastavljena je praksa: djelovanja područnih škola za razrednu nastavu u udaljenim i izoliranim mjestima za djecu povratnika, primjene Kriterija o nazivima škola, školskim simbolima i školskim manifestacijama, izučavanja nacionalne skupine predmeta, osiguranja besplatnih udžbenika svim učenicima prvog i drugog razreda osnovne škole, osiguranja besplatnog prijevoza svim učenicima osnovnih škola u Republici Srpskoj kojima je škola udaljena od mjesta stanovanja četiri ili više kilometara, s tim što i dalje nije uvedena praksa prijevoza učenika u jednonacionalne škole izvan njihovog upisnog područja. Kako tvrde iz nadležnog ministarstva, u školama Republike Srpske nema segregacije. Udžbenici iz nacionalnih predmeta u Republici Srpskoj ne potiču segregaciju, međutim trenutačno se vode aktivnosti na poboljšanju udžbenika, ali ne na način kako je to navedeno u Revidiranoj strategiji. U Republici Srpskoj pitanje priznavanja inozemnih školskih dokumenata uspješno je riješeno zakonima i podzakonskim aktima.

Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i sporta Unsko-sanskog kantona prati provedbu svih zakona za koje se tvrdi da su usklađeni s okvirnim zakonima na razini BiH i podzakonskih akata za čiju je provedbu nadležno, te redovito u kontaktima s odgojno-obrazovnim ustanovama naglašava značaj primjene svih propisa, a posebno onih koji se odnose na prava djece i zabranu segregacije i diskriminacije. Također kontinuirano, u partnerstvu s organizacijama nevladinog sektora, organizira programe obuka namijenjene upravama škola i nastavnicima, a vezane za poštivanje i promicanje dječjih prava i zabranu svakog oblika diskriminacije. U proračunu Unsko-sanskog kantona izdvajaju se sredstva za poticanje poboljšanja obrazovnog procesa za svu djecu, uključujući: sredstva za prijevoz svih učenika osnovnih škola koji do škole putuju više od pet kilometara, sredstva za zdravstveno osiguranje svih učenika i redovnih studenata koji nemaju zdravstveno osiguranje po nekoj drugoj osnovi i grant pojedincima - učenicima i studentima - iz kojeg se financiraju potrebe učenika i studenata iz socijalno ugroženih skupina, neovisno o njihovoj nacionalnoj ili bilo kojoj drugoj pripadnosti i statusu. Škole na prostoru Unskog-sanskog kantona putem različitih projekata s vladinim i nevladinim sektorom osiguravaju dodatnu podršku djeci kojoj je takva vrsta podrške potrebna, uključujući i djecu povratnike (nabava školskog pribora, užina, odlasci na izlete i ekskurzije i sl.). Na području Unsko-sanskog kantona provodi se Privremeni sporazum o zadovoljavanju posebnih potreba i prava povratnika, a na temelju Pravilnika o kriterijima o školskim nazivima i simbolima i organiziranju školskih manifestacija izmijenjeni su nazivi svih odgojno-obrazovnih ustanova za koje je utvrđeno da nisu sukladni s kriterijima. Privremeni sporazum primjenjuje se i u dijelu koji se odnosi na izučavanje nacionalne skupine predmeta u svim školama u kojima su roditelji iskazali interes i dostavili zahtjeve školama za izučavanje nacionalne skupine predmeta, posebno u općinama Bosanski Petrovac i Bosanska Krupa. Pravo na pohađanje vjeronauka također se ostvaruje na temelju iskazanog interesa učenika.

Na području **Tuzlanskog kantona** doneseni su Zakon o osnovnom odgoju i obrazovanju i Zakon o srednjem obrazovanju i odgoju, a koji su, prema tvrdnji resornog ministarstva, potpuno usklađeni s Okvirnim zakonom o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH. Povratnici u Tuzlanskom kantonu uključeni su u redovan obrazovni proces i obrazuju se pod jednakim uvjetima kao i domicilno stanovništvo. Nazivi škola i školski simboli nemaju obilježja vezana za posljednji rat, točnije najveći dio škola nosi nazive po mjestu u kojem se nalazi, a manji broj škola nosi nazive bosanskohercegovačkih književnika (Meša Selimović, Hasan Kikić, Ivan Goran Kovačić itd.). Prema tvrdnji **Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i sporta, na području Tuzlanskog kantona** nema segregacije učenika po bilo kojoj osnovi te nije evidentirana diskriminacija učenika. Također, na ovom području plaćeni su troškovi prijevoza učenika koji stanuju na udaljenosti većoj od četiri kilometra i nema slučajeva prijevoza učenika u jednonacionalne škole izvan njihovog upisnog područja. Osim navedenoga, nadležno Ministarstvo obrazovanja osigurava besplatne udžbenike za učenike iz socijalno ugroženih obitelji. Što se tiče priznavanja inozemnih školskih dokumenata, u Tuzlanskom kantonu su jednostavne procedure priznavanja, a učenici osnovnih i srednjih škola koji se uključuju u redovan obrazovni proces ne plaćaju nikakve troškove priznavanja dokumenata.

Na temelju zakonskih propisa usvojenih za sve razine obrazovanja na području **Zeničko-dobojskog kantona**, kao doprinos zaštiti i ostvarivanju ljudskih prava – prava na obrazovanje – doneseno je niz podzakonskih akata, a jedan od njih je Pravilnik o prihvatljivim školskim simbolima, nazivima i obilježjima, koji se u cijelosti primjenjuje. Doneseni su odgovarajući nastavni planovi i programi na bosanskom, hrvatskom i srpskom jeziku, a koji su temeljeni na Zajedničkoj jezgri i svim pravnim pretpostavkama o punoj jednakopravnosti u nastavi na materinskom jeziku za sve konstitutivne narode – građane Kantona. **Ministarstvo za obrazovanje, znanost, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona**, u suradnji s Federalnim ministarstvom obrazovanja i znanosti i Federalnim ministarstvom raseljenih osoba i izbjeglica, i u tekućoj školskoj 2016./2017. godini provodi instruktivnu nastavu za djecu učenike iz povratničke populacije u naselju Vrbanjci – Kotor Varoš jer, kako tvrde, nadležno

ministarstvo Republike Srpske ponovno nije dalo mogućnost obveznog i besplatnog obrazovanja učenika većinske povratničke populacije na materinskom jeziku.

Pravne prepreke za poštivanje, zaštitu i ostvarivanje ljudskih prava povratnika, naročito njihovih ekonomskih i socijalnih prava, u velikoj su mjeri otklonjene u **Kantonu Sarajevo**, prema mišljenju Prosvjetno-pedagoškog zavoda **Ministarstva za obrazovanje, znanost i mlade**. U zakone Kantona Sarajevo o osnovnom i srednjem obrazovanju, prema tvrdnji spomenutog zavoda, ugrađene su odredbe Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u BiH. Svi povratnici u Kanton Sarajevo uključuju se u redovno obrazovanje na svim razinama, s obzirom na to da obrazovne vlasti do najveće moguće mjere provode potpisane sporazume iz područja ostvarivanja prava na obrazovanje. Nacionalna skupina predmeta u Kantonu Sarajevo izučava se u skladu s važećim zakonima, odnosno svim učenicima omogućeno je sustavno izučavanje nacionalne skupine predmeta ako su za to učenici i roditelji iskazali interes. Primjer je i naziv nastavnog predmeta Bosanski/hrvatski/srpski jezik i književnost. U udžbenicima iz nacionalne skupine predmeta ne potiče se segregacija. Učenici imaju pravo i mogućnost izučavati kulturu sva tri naroda i nacionalnih manjina, bez tendencije naglašavanja bilo čije ugroženosti u odnosu na ostale. Nepoznati su slučajevi diskriminacije i segregacije po bilo kojoj osnovi u Kantonu Sarajevo, u kojem nema jednonacionalnih škola. U cilju poboljšanja obrazovnog procesa, svoj djeci na području Kantona Sarajevo osiguran je besplatan prijevoz učenika koji putuju do škole više od dva kilometra, osiguravaju se besplatni udžbenici djeci u stanju socijalne potrebe, dok općine na svojim područjima kontinuirano pronalaze mogućnosti za pružanje pomoći učenicima iz ugroženih kategorija.

Prema mišljenju **Ministarstva obrazovanja, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanskog kantona**, osim problema identificiranih u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a, potrebno je intenzivirati pristup rješavanju i provođenju preporuka za unaprjeđenje stanja u području obrazovanja, rada i zapošljavanja povratnika. Također je potrebno obratiti posebnu pozornost na sljedeće prioritete:

- Poštujući odredbe Ustava BiH, potrebno je omogućiti učenicima povratnicima na prostoru cijele BiH da pedagoška evidencija (uvjerenja, svjedodžbe, đачke knjižice i drugo) bude napisana i usuglašena na jezicima konstitutivnih naroda kojima pripadaju (bosanski jezik, hrvatski jezik i srpski jezik).
- Nastavne planove i programe potrebno je definirati na osnovi zajedničke jezgre i ishoda učenja. Na prostoru Hercegovačko-neretvanskog kantona trenutačno se provodi projekt u vezi s primjenom inovativnih metoda nastave putem Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa za bosanski, hrvatski i srpski jezik utvrđene na ishodima učenja. Nakon serije obuka u 2016. godini, početna skupina od 99 profesionalaca bit će osposobljena za daljnje širenje stečenih znanja i vještina na više od 750 kolega/kolegica u ustanovama u kojima rade. Predviđa se da će više od 6.400 djece predškolskog i osnovnoškolskog uzrasta imati koristi od projektne intervencije u smislu unaprjeđenja kvalitete odgojno-obrazovnog procesa.
- U cilju pružanja pomoći povratnicima u pogledu dostupnosti informacija o procedurama prijave biroima za zapošljavanje, kako bi ostvarili prava na zdravstveno osiguranje i druge povlastice, potrebno je osnovati mobilne timove u zavodima za zapošljavanje.

Shodno naprijed navedenome, izuzev u područjima u kojima su pokrenute aktivnosti na razvoju nastavnih planova i programa na osnovi Zajedničke jezgre i ishoda učenja, može se konstatirati da u 2016. godini nisu postignuti značajniji pomaci u realiziranju Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a, odnosno preporuka za unaprjeđenje stanja u području obrazovanja povratnika.

Primjenom Zajedničke jezgre nastavnih planova i programa utvrđene na ishodima učenja trebalo bi revidirati i unaprijediti postojeće nastavne planove i programe, a njihovim provođenjem doprinijeti uklanjanju svih oblika diskriminacije i segregacije u školama u BiH.

8. Pravo na rad i zapošljavanje raseljenih osoba i povratnika

Identificirani problemi u području rada i zapošljavanja u Revidiranoj strategiji BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a bili su: spori oporavak gospodarstva; nedovršen proces tranzicije; prisutnost diskriminacije; uskraćen pristup tržištu rada za povratničku populaciju; nedostatak programa kvalifikacije, prekvalifikacije i dokvalifikacije radno sposobne snage iz povratničke populacije i loše ekonomsko stanje.

Preporuke i prijedlozi mjera za unaprijeđenje stanja u području rada i zapošljavanja u Revidiranoj strategiji BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a su: poštivanje Odluke Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda BiH zapošljavanjem povratnika u tijelima vlasti, institucijama, upravama i javnim poduzećima u kojima je država većinski vlasnik s ciljem postizanja načela u skladu s popisom kućanstava iz 1991. godine; donošenje i provođenje potrebnih provedbenih propisa kako bi se ispoštovale i osigurale ustavne i zakonske odredbe o pristupu pravu na zapošljavanje bez diskriminacije; uvođenje mjera zapošljavanja; osiguranje poticaja gospodarstvenicima koji zapošljavaju povratnike i raseljene osobe; osiguranje prekvalifikacije, dokvalifikacije i samozapošljavanja; osiguranje sredstava nadležnim zavodima za sufinanciranje plaća ili doprinosa u određenom razdoblju raseljenim osobama i povratnicima; osiguranje donatorskih sredstava za financiranje projekata mikrokreditiranja, bespovratne pomoći za započinjanje radnih djelatnosti, kao i procjene stručnog osposobljavanja i prekvalifikacije; osiguranje mjere za poboljšanje stanja u domeni ostvarivanja prava na rad i zapošljavanje povratnika i raseljenih osoba.

Provođenje preporuka i mjera za unaprijeđenje stanja iz područja rada i zapošljavanja identifikiranih u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je entiteta Republika Srpska, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. U cilju prikazivanja stanja u ovome području tijekom 2016. godine, zatraženi su relevantni podaci od spomenutih nadležnih institucija, a dostavili su ih Agencija za rad i zapošljavanje BiH i Ministarstvo boračko-invalidske zaštite RS-a.

U odnosu na Izvješće o realiziranju Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a za 2016. godinu, ni u ovome području nisu postignuti značajniji pomaci.

Potrebno je dosljedno provoditi Odluku Ustavnog suda o konstitutivnosti naroda BiH zapošljavanjem povratnika u tijelima vlasti, institucijama, upravama i javnim poduzećima u kojima je država većinski vlasnik s ciljem postizanja načela sukladno popisu kućanstava iz 1991. godine.

U zakonskim propisima kojima su uređeni načini zapošljavanja državnih službenika na državnoj i entitetskoj razini navedeno je da je jedan od ciljeva zapošljavanja etnička zastupljenost na temelju posljednjeg popisa stanovništva na državnoj razini, popisa iz 1991. godine u Federaciji BiH, posljednjeg popisa stanovništva u Republici Srpskoj i strukture stanovništva u Brčko Distriktu BiH.

U BiH je evidentna visoka stopa nezaposlenosti i ne postoji mehanizam na razini BiH koji bi odgovorio zadovoljenju potreba radno sposobnog stanovništva u BiH, a time i povratnika i raseljenih osoba. Evidentan je veliki broj radnih migracija, i to posebno povratničke populacije u zemlje Europske unije radi ostvarivanja prava na rad i egzistenciju, a prema podacima kojima raspolaže nevladin sektor.

Nije osiguran jednak pristup tržištu rada u BiH za povratnike, raseljene osobe i izbjeglice.

9. Sigurnost raseljenih osoba i povratnika i deminiranje područja povratka

Provođenje preporuka i mjera za unaprjeđenje stanja u području sigurnosti i deminiranja identifikiranih u Revidiranoj strategiji za provedbu Aneksa VII. DMS-a u nadležnosti je Ministarstva sigurnosti BiH, Ministarstva civilnih poslova BiH, entiteta Republika Srpska, deset kantona u Federaciji BiH i Brčko Distrikta BiH. U cilju prikazivanja stanja u ovome području tijekom 2016. godine, korišteni su relevantni podaci iz izvješća Misije Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u BiH.

U ovome području, a prema podacima s terena, uočeno je da kaznena djela na štetu „manjinskih“ povratnika ne bivaju procesuirana shodno odredbama kaznenih zakona (poput izazivanja vjerske i nacionalne mržnje, odnosno sprječavanja povratka), te se ne istražuju i ne obrađuju s aspekta njihove stvarne prijetnje. Takva se djela označuju kao „izolirani incidenti“, iako njihova stvarna pozadina može biti usmjerena na sprječavanje povratka, pa bi ih, s obzirom na namjeru, trebalo prioritarno tretirati. Još uvijek nisu pripremljene analiza i baza podataka o broju i načinu izvršenja ovih kaznenih djela (koja se često označuju kao prekršaji), pa se ne može govoriti o sustavnom i koordiniranom pristupu u borbi protiv ove vrste djela.

Nedostaje sustavnosti u pristupu borbi protiv kaznenih djela izazivanja vjerske i nacionalne mržnje, djela protiv opće i osobne sigurnosti i sigurnosti imovine.

Neprimjerena je multietnička zastupljenost zaposlenih u policijskim strukurama na području cijele BiH, što utječe na sigurnost povratnika.

Povratnici ne prijavljuju djela usmjerena na opću i osobnu sigurnost i sigurnost imovine. Uočeno je da djela koja prijave ne budu brzo procesuirana, počinitelji ne budu privedeni pravdi, te se ovakvim djelima pridaje manji značaj i tretiraju se kao prekršaji, čime se umanjuje njihov značaj i opasnost za povratnike.

Prema podacima koje je prikupila Misija OEES-a u BiH u sklopu programa praćenja rada nadležnih tijela, od 1. siječnja do 31. listopada 2016. policiji je prijavljeno 132 potencijalna incidenta motivirana predrasudama. I u 2016. godini nastavlja se trend uočen proteklih godina: najčešće žrtve ovih incidenata u BiH su pripadnici tri najveće etničke skupine (konstitutivni narodi) na područjima u kojima su brojčano u manjini ili njihova imovina i objekti koji su povezani s ovim skupinama. Podaci ukazuju na to da je predrasuda u 92 % slučajeva manifestirana kroz etničku, odnosno vjersku pripadnost oštećenika.

Prema podacima Centra za uklanjanje mina u BiH, sadašnja veličina minski sumnjive površine u BiH iznosi 1.145 km² ili 2, 3 % u odnosu na ukupnu površinu BiH.

Od ukupnoga broja ugroženih zajednica, 1.369 zajednica je kontaminirano minama, dok je 60 zajednica kontaminirano kazetnim streljivom (od čega je u 31 zajednici kombinirana kontaminiranost minama i kazetnim streljivom).

U bazi podataka Centra za uklanjanje mina u BiH (BHMACH) trenutačno je registrirano 19.205 zapisnika minskih polja, što je oko 60 % od njihovog ukupnog broja.

10. Pravo na naknadu štete raseljenim osobama, izbjeglicama i povratnicima

Nakon usvajanja Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a 2010. godine pa do danas Ministarstvu se obratilo oko 6.300 podnositelja zahtjeva za naknadu štete za imovinu.

U skladu s programskom zadaćom, Ministarstvo je bilo obvezno do kraja 2016. godine izraditi izmjene ili dopune Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH.

Do danas je u praksi osiguran određeni oblik uglavnom prirodne kompenzacije/restitucije kao naknade štete rekonstrukcijom prijeratne imovine izbjeglica i raseljenih osoba. Ovome području u idućem razdoblju treba posvetiti posebnu pozornost želi li se potpuno riješiti pitanje izbjeglica/raseljenih osoba.

Na temelju članka 13. Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH, izbjeglice iz BiH i raseljene osobe u BiH imaju pravo na povrat imovine koja im je oduzeta za vrijeme neprijateljstava od 30. travnja 1991., kao i na naknadu za bilo koju imovinu koja im se ne može vratiti. Naknadu za imovinu mogu slobodno izraženom voljom tražiti izbjeglice i raseljene osobe od nadležnih tijela entiteta.

III. FINANCIRANJE PRAVA IZ ANEKSA VII. DMS-a

Ukupni troškovi realiziranja Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII. DMS-a samo za potrebe obnove stambenih jedinica povratnika i osnovne - prateće infrastrukture u Okvirnom programu povratka izbjeglica i raseljenih osoba za razdoblje 2009.-2014. procijenjeni su na 1.210.551.000 KM.

S ciljem ostvarivanja strateških ciljeva iz Revidirane strategije BiH za provedbu Aneksa VII. DMS-a, od procijenjenog iznosa od 1,21 milijarde KM za potrebe obnove stambenog fonda i prateće infrastrukture, u razdoblju 2009.-2015. godine osigurana su sredstva u iznosu od oko 777 milijuna KM iz kreditnih i donatorskih sredstava, sredstava udruženih u Fond za povratak BiH i proračunskih sredstava entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Prema podacima Fonda za povratak BiH, nadležnih entitetskih ministarstava i Brčko Distrikta BiH, za obnovu i rekonstrukciju stambenih jedinica i projekte održivosti u 2015. i 2016. godini ugovoreno je ukupno 61.546.421 KM, kako slijedi:

Proračun	2015. godina (KM)	Obnova i rekonstrukcija stambenih jedinica	Projekti održivosti	2016. godina (KM)
Udružena sredstva u Fond za povratak BiH	2.250.000	0	2.250.000	2.125.000
Federacija BiH	22.964.300	5.600.000	17.364.300	23.000.000
Republika Srpska	4.844.148	3.199.398	1.644.750	4.425.000
Brčko Distrikt BiH	965.441	824.001	141.440	972.532
Ukupno	31.023.889	9.623.399	21.400.490	30.522.532

Udružena sredstva na razini BiH za razdoblje 2015.-2016. godine

Sporazumima o udruživanju u Fond za povratak BiH za financiranje prava iz Aneksa VII. DMS-a za razdoblje 2015.-2016. godine udruženo je 4.375.000 KM, od čega je uplaćeno 2.250.000 KM i ugovoreno 2.125.000 KM (udružena sredstva Ministarstva, Federalnog ministarstva za izbjeglice i raseljene osobe, Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske i Vlade Brčko Distrikta BiH).

Kad su u pitanju projekti koji se financiraju iz udruženih sredstava, prema podacima Fonda za povratak BiH, od 134.569.658 KM raspoređenih na projekte, u razdoblju 2008.-2015. godine za plaćanje ugovorenih obveza utrošeno je 129.403.931 KM, **od čega je u razdoblju 1. 1. – 31. 12. 2016. utrošeno 1.043.021 KM** (Informacija Fonda za povratak BiH o planiranim i utrošenim sredstvima za realiziranje projekata obnove i povratka, broj: 02-50-2-527-3/16 od 19. 1. 2017., i Informacija Fonda za povratak BiH o stanju sredstava na podračunima Fonda za povratak BiH na dan 31. 12. 2016. godine, broj: 02-50-2-527-4/16 od 28. 4. 2017. - u privitku).

Proračunska sredstva Federacije BiH za 2016. godinu

Za 2016. godinu iz proračuna Federacije BiH izdvojeno je **23.000.000 KM**, koje su raspoređene za sljedeće transfere:

- Za raseljene osobe i povratnike – 16.500.000 KM
- Za razvoj održivosti povratka u RS-u – 3.000.000 KM
- Za zajedničke međuentitetske i općinske projekte s nevladinim organizacijama – 2.000.000 KM
- Potpora održivom povratku izbjeglica i prognanika s područja regije Srebrenica – 1.500.000 KM.

U Aneksu Proračuna Federacije BiH za 2016. godinu, za projekte koji se financiraju iz proračuna FBiH odobreno je 141.700 KM za provođenje projekta CEB II. *Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnih smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja.*

Proračunska sredstva Republike Srpske za 2016. godinu

U 2016. godini iz proračuna Republike Srpske za potrebe provedbe Aneksa VII. DMS-a izdvojeno je ukupno **7.918.000 KM** za sljedeće namjene:

- Namjenska izdvajanja za rješavanje problema izbjeglica i raseljenih osoba – 1.800.000 KM
- Namjenska izdvajanja za rješavanje problema interno raseljenih osoba – 628.000 KM
- Namjenska izdvajanja za financiranje povratka u Republiku Srpsku – 3.700.000 KM
- Namjenska izdvajanja za financiranje povratka u Federaciju BiH – 1.580.000 KM
- Namjenska izdvajanja za zdravstveno osiguranje izbjeglica, raseljenih osoba i povratnika – 150.000 KM
- Tekući grantovi organizacijama i udrugama – 60.000 KM,

Proračunska sredstva Vlade Brčko Distrikta BiH za 2016. godinu

U 2016. godini iz proračuna Brčko Distrikta BiH za potrebe provedbe Aneksa VII. DMS-a izdvojeno je ukupno **997.532 KM** putem programa obnove stambenih jedinica u svrhu povratka i stambenog zbrinjavanja raseljenih osoba koje se žele integrirati na razini lokalne zajednice Vlade Brčko Distrikta BiH za sljedeće namjene:

- Program obnove individualnih stambenih objekata raseljenih osoba i povratnika na području Brčko Distrikta BiH – 575.181 KM
- Program za stambeno zbrinjavanje NSP-a, naknada za uništene stanove – 233.050 KM
- Program za stambeno zbrinjavanje raseljenih osoba koje se žele integrirati na razini lokalne zajednice – 149.369 KM
- Projekt priključenja na elektromrežu i vodovod za stambene objekte koji su prošli program obnove individualnih stambenih objekata – 593,25 KM
- Udružena sredstva u 2016. godini – 25.000 KM.

TABELA 1 - ULAGANJA PO ENTITETIMA I OPŠTINAMA U OBRNOVI I REKONSTRUKCIJI STAMBENIH JEDINICA ZA PERIOD 1.1.2009. GODINE DO 31.10.2016. GODINE

PROJEKTI po godinama				2016. godina										2017.-2020. godina											
Br	Opštine	Preduzeće za izvođenje radova i izgradnju 2009. - 2016.	Radnja između planiranoj i realiz. broja u jedinici	2016. godina										2017.-2020. godina											
				Projekat Vlade RH 2016.	IPA-2012 u jedinici	OPEC - u jedinici 2016.	CEB 2 u jedinici	SDF u jedinici 2016.	DP SZ u jedinici 2016.	Intervencija sredstva 2016.	Sredstva MIRL RS 2016.	Sredstva FMROI 2016.	Sredstva Distrikta Brižko 2016.	Ukupno obnovljeno u jedinici	Projekat Vlade RH 2017.	OPEC u jedinici	CEB 2 u jedinici	SDF u jedinici	DP SZ u jedinici	Sredstva MIRL RS	Sredstva FMROI	Sredstva Distrikta	Ukupno planirano u narednom periodu	Ukupno obnovljeno + planirano u jedinici	
1	Banovci	382	167	1											0		5	10	7	70				0	0
2	Banja Luka	164	40	162					4			1	3	2	8									92	100
3	Berkovci	27	18	28									2		2					14				14	18
4	Bihac	378	352	21									3	3	3			39	7				45	48	
5	Bijeljina	174	43	288	20							3	24	24	47			26		37			57	104	
6	Bilača	14	1	15											0					15				15	15
7	Bosanska Krupa	177	456	22									2		2				5					5	7
8	Bosanski Petrovac	117	328	28	17					7			12		26				13	25				28	74
9	Bosansko Grahovo	672	506	184									2		2				28	50				78	80
10	Bratunac	1460	991	18									5		9		5	50	15					71	80
11	Breza	48	45	1								3			0									0	0
12	Brižko distrikt	909	880	1529	25		14		25				27	86	177	6	30	265	34	8				364	541
13	Brod	925	752	14								4	1		5		1		8	44				54	59
14	Bugojno	353	351	54					13						12				1	15				18	29
15	Butorvača	135	76	36									2		2					18				18	20
16	Buzin	7	7	0											0									0	0
17	Cazin	17	3	18									2		2									0	2
18	Centar- Sarajevo	142	145	0											0				11					11	11
19	Darjivo	314	247	46					12				3		15				3					2	16
20	Capljina	193	287	23									4		4				12					12	16
21	Čalje	67	57	4											0			19						18	16
22	Čelinac	24	1	21									2		2					2				2	4
23	Derвента	907	860	14	13							2	2		17		2	15	18	115				150	167
24	Dobo	738	357	40									10		19		3	184	4	24				215	225
25	Doboj istok	2	30	20											0									0	0
26	Doboj Jug	5	17	30											0									0	0
27	Dobretići	100	78	24					4						4									0	4
28	Domaljevac - Šumac	142	41	1					3						3				2	4				6	9
29	Donji Vakuf	273	316	46	1				5						6			16	0					15	21

PROJEKT po godinama

[illegible]

PROJEKTI po godinama

Br	Opštine	Planirano u jedinicama planiranoj 2017. - 2018.	Razlika Između planiranoj realiz. broja st. jedinica	Izvršeno u jedinicama 2017. - 2018. OPEC, SDF, DPSZ, MPR, RS, FMROI, Sredstva Distrikta	Projekt Vlade RH 2016	IPA-2012 st. jedinica	OPEC - st. jedinica 2016	CEB 2 2016	SDF 2016	DPSZ 2016	Interventa sredstva 2016	Sredstva MPR, RS 2016	Sredstva FMROI 2016	Sredstva Distrikta Brčko 2016	Ukupno obnovljeno st. jedinica	Projekt Vlade RH 2017 planirano	OPEC 2017	SDF 2017	DPSZ 2017	Sredstva MPR, RS 2017	Sredstva FMROI 2017	Sredstva Distrikta 2017	Ukupno planirano u narednom periodu	Ukupno obnovljeno+ planirano st. jed
65	Krležovo	15	5	10											0			2					2	2
66	Krupina	5	4	1											0								0	0
67	Krupina	196	93	103											2	1			30				31	33
68	Krupina	31	31	0											0								0	0
69	Krupina	12	4	8											0			1					1	1
70	Livno	200	245	45											0			12					17	17
71	Lopare	126	149	23											3	5		6	22				27	30
72	Lukavac	658	652	6											5								60	65
73	Ljubinje	20	8	12											2								0	2
74	Ljubuški	13	4	9											0								0	0
75	Maglaj	249	667	418											20	8	14	9	20				52	75
76	Milica	158	81	77											7		35	6					57	64
77	Modriča	120	37	83											42	9	45	43					100	142
78	Mostar	1508	864	644											22			5					5	8
79	Mitrović Grad	240	325	85											7								0	0
80	Neum	12	12	0											0								0	0
81	Nevesinje	35	26	9											3			10					10	13
82	Novi Grad	152	111	41											3				25				26	29
83	Novi Grad Sarajevo	145	168	23											0	4		7					11	11
84	Novi Travnik	149	269	120					13						13			0	22				22	35
85	Novo Gorice	173	110	63						10					15								0	15
86	Novo Sarajevo	245	340	95											0			8					8	8
87	Očak	161	165	4											2								49	51
88	Orovač	113	242	129						8					8			11	38				27	29
89	Orašje	10	10	0											0			3	91				54	54
90	Osmaci	131	160	29											7								5	12
91	Oštra Luka	6	2	4											0								0	0
92	Pale	64	48	16											1			9					9	10
93	Palača	77	55	22											2			5	6				21	23
94	Petkovci	219	134	85											4			10	1				12	16
95	Petrovo	2	2	0											0								0	0
96	Posušje	1	1	0											0								0	0
97	Priljevo	165	44	121		26				5					59		20		89				111	170
98	Prozor- Rama	49	34	15											4			5					5	9
99	Rama	512	140	372											3			10					22	25

Projekt Vlade RH, OPEC, CEB 2, SDF, DPSZ

PROJEKTI po godinama

[illegible]

PROJEKTI po godinama

[illegible]

Napomena: U periodu od 2017-2020. godine, po projektu DPSZ BiH je planirano da se uradi 1843 stambene jedinice. Broj stambenih jedinica po opštinama je poznat za ukupno 1317 stambenih jedinica. Za 526 stambenih jedinica raspored korisnika po opštinama nije utvrđen.

[illegible]

Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH elektrifikacija područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"	Opštine														
			Opštine														
			Opštine														
42	Hadžići	0														Hadžići	
43	Han Pijesak	7	2														Han Pijesak
44	Iliđža	0															Iliđža
45	Ilijaš	0															Ilijaš
46	Istočna Iliđža	0															Istočna Iliđža
47	Istočni Drvar	0															Istočni Drvar
48	Istočni Mostar																Istočni Mostar
49	Istočni Stari Grad	24															Istočni Stari Grad
50	Istočno Novo Sarajevo	6															Istočno Novo Sarajevo
51	Jablanica	0															Jablanica
52	Jajce	0															Jajce
53	Jezero	0															Jezero
54	Kakanj	6															Kakanj
55	Kalesija	0															Kalesija
56	Kalinovik	25															Kalinovik
57	Kiseljak	0															Kiseljak
58	Kladanj	0															Kladanj
59	Ključ	7															Ključ
60	Kneževo	0															Kneževo
61	Konjic	0															Konjic
62	Kostajnica	90															Kostajnica
63	Kotor Varoš	10															Kotor Varoš

[illegible]

Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH elektrifikacija područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"	Opštine													
			1	2	3	4	UKUPNO Projekata MLJPI (1+2+3+4)	6	7	8	9	UKUPNO Projekata MLJPI (6+7+8+9)	11	12	13	UKUPNO Projekata FMROI MirL RS Brčko distrikt (11+12+13)
Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH elektrifikacija područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj reabroji projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata	Broj projekata
			2	2	1		5			1		1	2			
87 Odžak	0															
88 Olovo	5		1	5		2	8						2	1		
89 Orašje	0		1	1		1	3						4			
90 Osmaci	0	12	1	3	1	2	7						4	1		
91 Oštra Luka	0			1	1		2							2		
92 Pale	0		2	2	3	1	8									
93 Pale-Prača	48	0		1			1									
94 Pelagićevo	27	10			2	1	3						2	3		
95 Petrovo	0						0									
96 Posušje	0						0									
97 Prijedor	0		1	11	3		15						2	5		
98 Prnjavor	0				1		1						1	1		
99 Prozor-Rama	0		2	5	1	1	9									
100 Ravno	21	2	1	2		1	4							2		
101 Ribnik	0				1		1									
102 Rogatica	106	23		3	1		4						3	1		
103 Rudo	28	19	1	2		1	4						2			
104 Sanski Most	54		1	4			5						1	3		
105 Sapna	0						0						1			
106 Sokolac	8	3	4	6			10						1			
107 Srbac	0						0									
108 Srebrenica	26	3	1	4	2	1	8						4	2		
109 Srebrenik	0						0						2			

Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH elektrifikacija područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"	Opštine																
			Opštine																
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
110	Stari Grad-Sarajevo	0				2										2			Stari Grad-Sarajevo
111	Stolac	8	2	2	1		5												Stolac
112	Šamac	29		2			2										2		Šamac
113	Šekovići	0					0												Šekovići
114	Šipovo	24					3	3								1	1		Šipovo
115	Široki Brijeg	0					0												Široki Brijeg
116	Teočak	0					0									1			Teočak
117	Teslić	18		3	3	2	1	9								5	2		Teslić
118	Tešanj	0	1					1											Tešanj
119	Travnik	0	4	5	3	5	17									3	1		Travnik
120	Trebinje	0		2			2									1			Trebinje
121	Tmovo FBiH	15		2			1	3											Tmovo FBiH
122	Tmovo RS	18					0												Tmovo RS
123	Tomislav grad	0		2			1	3								1			Tomislavgrad
124	Tuzla	10					0									1			Tuzla
125	Ugljevik	0		1			1									3	1		Ugljevik
126	Usora	0		1	3		4												Usora
127	Vareš	1	1	5	2		8					1	1	2					Vareš
128	Velika Kladuša	0					0												Velika Kladuša
129	Visoko	0					0												Visoko
130	Višegrad	69	1	7			8									1			Višegrad
131	Vitez	0		1		2	3									1			Vitez
132	Vlasenica	14		1	1		2									4			Vlasenica

Opštine	Realizovano u periodu 2009 - 2015. godina (ZPE09, ZPE10, UNDP/ MLJPI BiH elektrifikacija područja sa potvrđenim povratkom)	Realizacija u toku 2016. godine "ZPE 12-13"															Opštine
	ukupno omogućeno priključenje na elekto mrežu st. jedinica	u toku je implementacija - priključenje st. jed.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
133	Vogošća- Sarajevo	0		1			1										Vogošća- Sarajevo
134	Vukosavlje	0	1	2			3						1				Vukosavlje
135	Zavidovići	0		3			1						5				Zavidovići
136	Zenica	0			1								1				Zenica
137	Zvornik	28	7	6	1	2	16			1	2	3	15	3			Zvornik
138	Žepče	0		3			3			1	3	4	4				Žepče
139	Živinice	0					0						3				Živinice
SVEGA:			116	311	92	73	592	0	0	5	18	23	214	112	2		

U toku je realizacija preostalog Projekta u Stocu	U toku je realizacija preostalog Projekta u Brčkom	U toku je realizacija preostalih Projekata u Bijaču, Modriči i Čapljini	U toku je realizacija preostalih Projekata u Bijeljini, Palama, Stocu 2 i Modriči
---	--	---	---

Bosna i Hercegovina

Босна и Херцеговина

Fond za povratak

Фонд за повратак

Bosnia & Herzegovina
The Return Fund

BOSNA I HERCEGOVINA

Broj:02-50-2-527-3/16
Sarajevo; 19.01.2017.godine

20-01-2017

1008-41-6-1/19

BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Konsultativna radna grupa za provođenje Revidovane strategije za provedbu Aneksa VII DMS

PREDMET: Dostava informacije o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju projekta obnove i povratka

U prilogu vam dostavljamo informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju odobrenih projekata obnove i povratka koji se finansiraju iz udruženih sredstava, kao i informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za projekte koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava.

Kad su u pitanju projekti koji se finansiraju iz udruženih sredstava, od 134.569.658,46 KM raspoređenih na projekte u periodu 2008.-2015.godina, za plaćanje ugovorenih obaveza utrošeno je 129.403.931,85 KM, od čega je u periodu 01.01.-31.12.2016.godine utrošeno 1.043.021,27 KM.

Pregled projekata odobrenih u periodu 2008.-2015.godina, koji su finansirani iz udruženih sredstava, dat je narednoj tabeli.

Br.	Projekat	Raspoređena sredstva na projekat	Izvršeno sredstvo	Ukupno izvršeno do 31.12.2015.
1	Obnova ind.st.jedinica 2008.	21.567.339,06	21.566.155,37	15.001,69
2	Raspuštanje kolektivnih centara 2008.	4.511.813,48	4.511.813,47	
3	Kondominijum 2008	7.830.000,00	7.828.921,05	
4	Održivi povratak 2008	5.250.000,00	5.244.141,05	
5	Elektrifikacija 2008	3.870.337,11	3.865.845,52	
6	Interventna pomoć 2008	1.474.935,74	1.474.935,74	
7	Obnova ind.st.jedinica 2009.	16.945.545,00	16.944.372,60	
8	Raspuštanje kolektivnih centara 2009.	4.859.250,00	4.847.187,84	
9	Kondominijum 2009	3.842.509,65	3.768.327,76	
10	Održivi povratak 2009	8.382.327,44	8.304.993,56	
11	Elektrifikacija 2009	4.759.508,39	4.717.703,91	
12	Interventna pomoć 2009	3.051.588,98	3.051.588,98	
13	JAKES 09	200.000,00	200.000,00	
14	NVO 09	290.750,00	290.000,00	
15	Obnova ind.st.jedinica 2010.	13.400.000,00	13.394.034,10	26.598,73
16	Raspuštanje kolektivnih centara 2010.	3.854.140,79	3.854.140,34	
17	Kondominijum 2010	1.505.129,49	1.473.713,15	
18	Održivi povratak 2010	13.458.662,19	13.116.300,47	
19	Elektrifikacija 2010	5.012.821,14	4.995.482,74	
20	Komplementarni projekti(PDV)	500.000,00	0,00	
21	Udruživanje sredstava sa vladinim i nevladinim organizacijama	800.000,00	800.000,00	
22	Elektrifikacija 2013	1.400.000,00	79.194,80	79.194,80
23	Održivi povratak 2013	2.828.000,00	2.672.773,03	260.184,82
24	Interventna pomoć 2013	125.000,00	59.742,99	29.000,00
25	Održivi povratak 2014	2.600.000,00	2.342.563,38	633.041,23
26	Održivi povratak 2015	1.575.000,00	0,00	
27	Elektrifikacija 2015	675.000,00	0,00	
28	UKUPNO 2008-2015.	134.569.658,06	129.403.901,35	1.045.021,27

Pored projekata koji se finansiraju iz udruženih sredstava, Fond je zadužen i za finansiranje realizaciju projekata koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava, i to sljedećih projekata:

- Projekat stambene obnove iz kreditnih sredstava OPEC fonda za međunarodni razvoj
- Projekat obnove stambenih jedinica iz sredstava Saudijskog fonda za razvoj
- Projekat zatvaranja kolektivnih centara i alternativnog smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja – CEB 2
- Državni stambeni projekat koji se finansira iz donatorskih sredstava

Pregled planiranih i utrošenih sredstava za ove projekte je dat u tabeli koja slijedi, uz napomenu da finansijska realizacija projekta CEB 2 još uvijek nije počela, kao i da utrošena sredstva u projektu SAF predstavljaju iznos proslijeđen na plaćanje MFT-u od strane Fonda za povratak.

Projekat	Planirana sredstva	Utrošena sredstva			Utrošena sredstva u periodu 01.01.2016 - 31.12.2016		
		Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno	Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno
OPEC	7.000.000 USD	8.014.882,18	1.361.529,97	9.377.412,15	151.942,13	25.820,16	177.772,29
SAF	56.250.000 sardjskih rijala (oko 15.000.000 USD)	3.127.269,73	581.635,85	3.698.905,58	3.094.922,98	526.138,61	3.621.071,59
RSP	cca 101.000.000 Brra	4.659.773,10	0,00	4.659.773,10	4.689.442,85	0,00	4.689.442,85
UKUPNO		15.801.925,01	1.894.165,82	17.696.090,83	7.336.317,96	551.968,77	7.888.286,73

Napominjemo da za PDV plaćen u okviru realizacije projekata OPEC i SAF, Fond za povratak je podnosi zahtjeve za povrat PDV-a, i isti se, u skladu sa rješenjima Uprave za indirektno oporezivanje BiH, vraća na podračun Fonda.

S poštovanjem,

direktora:
dr. sc. Nebojša Švraka

Bosna i Hercegovina**Босна и Херцеговина****Fond za povratak****Фонд за повратак****Bosnia & Herzegovina
The Return Fund**

Broj:02-50-2-527-4/16
Sarajevo; 28.04.2017.godine

BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Konsultativna radna grupa za provođenje Revidovane strategije za provedbu Aneksa VII DMS

PREDMET: Dostava informacije o stanju sredstava na podračunima Fonda za povratak BiH na dan 31.12.2016.godine

Na dan 31.12.2016.godine, raspoloživa udružena sredstva na podračunima Fonda za povratak iznose 5.199.859 KM. Ova sredstva se prenose u 2017. godinu i namijenjena su nastavak realizacije odobrenih projekata obnove i povratka.

Dio raspoloživih sredstva u iznosu od 4.525.305 KM namijenjen je :

- za dovršetak realizacije odobrenih projekata iz 2009., 2010. i 2012./2013.godine sredstva u iznosu od 1.775.305 KM,
- za projekte Održivi povratak-obnova komunalne i socijalne infrastrukture u 2015.godini i Elektrifikacija 2015 sredstva u iznosu od 2.250. 000 KM (obezbjedena sporazumom o udruživanju u 2015. godini).
- za plaćanje PDV-a, u projektima u kojima je osiguran povrat PDV-a na račun Fonda za povratak, sredstva u iznosu od 500.000KM.

Dio raspoloživih sredstva u iznosu od 674.554 KM predstavlja sredstva preostala nakon završetka realizacije ugovora u projektima odobrenim za period 2004.-2015.godina.

Ova sredstva su nastala su kao razlika između odobrenih i utrošenih sredstava po pojedinačnim projektima (manje ugovoreno u odnosu na planirano , obračun penala za kašnjenje i sl.).

Pregled preostalih sredstava po pojedinačnim projektima dat je u koloni 6 tabele koja se nalazi u prilogu.

S poštovanjem,

V.d. direktora:
dr/sci. Nebojša Švraka

28	Projekat	Raspoređena sredstva na projekat	Ukupna sredstva (plaćeno za došle nagovršene godine)	Razvrstana sredstva (nagovršeno plaćeno, preostalo, naplaćeno, naplaćeno)	Preostala (neizmirena) sredstva
1	2	3	4	5	6=3-4-5
1	Obnova ind.st.jedinica 2004	10.159.631,55	10.159.631,55		0,00
2	Projekat SUTRA	10.000.000,00	10.000.000,00		0,00
3	CEB I	23.646.640,00	23.615.246,30		31.393,70
4	Obnova ind.st.jedinica 2006	7.363.646,11	7.363.646,11		0,00
5	Kondominijum 2006	500.000,00	500.000,00		0,00
6	Obnova ind.st.jedinica 2007	4.156.408,86	4.153.670,73		2.738,13
7	Obnova ind.st.jedinica 2008	21.567.339,06	21.566.155,37		1.183,69
8	Raspuštanje kolektivnih centara 2008	4.511.813,48	4.511.813,47		0,01
9	Kondominijum 2008	7.830.000,00	7.828.921,05		1.078,95
10	Održivi povratak 2008	5.250.000,00	5.244.141,05		5.858,95
11	Elektrifikacija 2008	3.870.337,11	3.865.845,52		4.491,59
12	Interventna pomoć 2008	1.474.935,74	1.474.935,74		0,00
13	Obnova ind.st.jedinica 2009	16.945.545,00	16.944.372,60		1.172,40
14	Raspuštanje kolektivnih centara 2009	4.859.250,00	4.847.187,84		12.062,16
15	Kondominijum 2009	3.842.509,65	3.768.327,76		74.181,89
16	Održivi povratak 2009	8.382.327,44	8.304.993,56	7.875,57	69.458,31
17	Elektrifikacija 2009	4.759.508,39	4.717.703,91		41.804,48
18	Interventna pomoć 2009	3.051.588,98	3.051.588,98		0,00
19	JAKES 09	200.000,00	200.000,00		0,00
20	NVO 09	290.750,00	290.000,00		750,00
21	Obnova ind.st.jedinica 2010	13.400.000,00	13.394.034,10		5.965,90
22	Raspuštanje kolektivnih centara 2010	3.854.140,79	3.854.140,34		0,45
23	Kondominijum 2010	1.505.129,49	1.473.713,15	702,00	30.714,34
24	Održivi povratak 2010	13.458.662,19	13.116.300,47	212.000,00	130.361,72
25	Elektrifikacija 2010	5.012.821,14	4.995.482,74	1.695,04	15.643,36
26	UKUPNO 2004-2010	179.892.984,98	179.241.852,34	222.272,61	428.860,03
27	Komplementarni projekti (PDV)	500.000,00	0,00	500.000,00	
28	Udruživanje sredstava	800.000,00	800.000,00	0,00	
29	Elektrifikacija 2013	1.400.000,00	79.194,80	1.320.805,20	
30	Održivi povratak 2013	2.828.000,00	2.672.773,03	30.000,00	125.226,97
31	Interventna pomoć 2013	125.000,00	59.742,99	65.257,01	0,00
32	Održivi povratak 2014	2.600.000,00	2.342.563,38	136.969,57	120.467,05
33	Održivi povratak 2015	1.575.000,00	0,00	1.575.000,00	
34	Elektrifikacija 2015	675.000,00	0,00	675.000,00	
35	UKUPNO 2013-2015	10.503.000,00	5.954.274,20	4.303.031,78	245.694,02
36	UKUPNO 2004-2015	190.395.984,98	185.196.126,54	4.525.304,39	674.554,05
	Sredstva na raspolaganje (zbir kolona 3, 4, 5)				5.199.858,44

INFORMACIJA
O REALIZACIJI ZAKLJUČAKA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE
BOSNE I HERCEGOVINE

Ožujak, 2017. godine

UVOD

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je na 18. sjednici, održanoj 27. 4. 2016. godine usvojila Izvješće o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provođenje Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma sa zaključcima.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na svojoj 55. sjednici održanoj 16. 5. 2016. godine, upoznalo se sa zaključcima Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i za njihovu realizaciju zadužilo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice.

U cilju realizacije zaključaka, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice poduzelo je niz aktivnosti, na temelju kojih je pripremilo kratku Informaciju o realizaciji navedenih zaključaka.

Zaključak broj 1. *“Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine obvezuje Vijeće ministara BiH, odnosno Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH, da najmanje jednom godišnje Parlamentarnoj skupštini BiH dostavlja izvješće o realiziranju Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provođenje Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma.”*

Sukladno sa navedenim zaključkom Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je Programom rada utvrdilo obvezu da pripremi Izvješće o realizaciji Revidirane strategije za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma. Izvješće će biti upućeno Vijeću ministara Bosne i Hercegovine u prvom kvartalu 2017. godine. Izvješće će sadržavati podatke o raseljenim osoba, izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i povratnicima kao i napredak u realizaciji preporuka iz Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provođenje Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma.

Zaključak je realiziran.

Zaključak broj 2. *“Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine zadužuje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da zaključenjem sporazuma sa entitetskim vladama i Vladom Brčko Distrikta BiH, u kojima će se precizirati financiranje Fonda za povratak BiH, osigura sredstva predviđena člankom 24. točka c) Zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim osobama u Bosni i Hercegovini.”*

Potpisan je Sporazum o udruživanju i načinu realizacije sredstava za ostvarivanje prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma u 2016. godini. Sporazum je potpisan u cilju realizacije zajedničkih projekata za ostvarivanje prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma. Ukupno udružena sredstva za 2016. godinu iznose 2.125.000,00 KM. Usprkos svim naporima koje je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice uložilo u cilju osiguranja navedenih sredstava, osigurana sredstva nisu dovoljna za ostvarivanje prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma. Za ostvarivanje prava izbjeglih, raseljenih osoba i povratnika, potrebno je da sve institucije vlasti u narednom razdoblju ulože dodatne napore da se sredstva osiguraju u većem iznosu. Za neispunjene obveze entiteta po ranije potpisanim sporazumima Fond za povratak će poduzeti mjere iz svoje nadležnosti i o tome sačiniti Informaciju nadležnim organima.

Zaključak je realiziran.

Zaključak broj 3. „*Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine zadužuje Vijeće ministara BiH da sačini i podnese izvješće o donacijama, odnosno o dosadašnjem trošenju donacija namijenjenih za sprovođenje Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma.*“

Od 2003. godine, kada je odgovornost za proces povratka prenesena sa međunarodnih organizacija na domaće institucije vlasti, do 2015. godine u svrhu provođenja Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma utrošeno je 1,2 milijarde KM.

Iz proračuna na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini utrošeno je oko 875 miliona KM što čini gotovo 75% ukupno utrošenih sredstava.

Utrošena sredstva stranih donatora iznose 320 miliona KM što je malo više od 25% ukupnih sredstava. Za obnovu 46.800 stambenih jedinica utrošeno je 651 milion KM što predstavlja 54% ukupno utrošenih sredstava.

Za održivost, koja obuhvaća obnovu prateće komunalne i socijalne infrastrukture, te mjere za ekonomsku održivost povratnika, utrošeno je 544 miliona KM odnosno 46% utrošenih sredstava.

Naprijed navedeni podatci su prikupljeni od nadležnih općinskih službi, a prezentirani su u Pregledu realiziranih ulaganja u svrhu pomoći povratnicima i raseljenim osobama u BiH u razdoblju 2003-2015. godina.

Prilog: Pregled realiziranih ulaganja u svrhu pomoći povratnicima i raseljenim osobama u BiH za razdoblje 2003-2015. godine

Zaključak je realiziran.

Zaključak broj 4. „*Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine zadužuje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da sve donatorske projekte stavi pod kontrolu uspostavljenih mehanizama koordinacije u BiH.*“

Pored Povjerenstva za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine čija je nadležnost odobravanje projekata rekonstrukcije i povratka koje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice prikupi i proslijedi Povjerenstvu na razmatranje, odobravanje zajedničkih projekata koji će se realizirati kroz Fond za povratak, izdavanje ovlasti za financijsku realizaciju odobrenih projekata rekonstrukcije i povratka putem Fonda za povratak, nadzor nad financijskom realizacijom odobrenih projekata rekonstrukcije i povratka, uključujući očuvanje sredstava Fonda za povratak, davanje smjernica prilikom izrade podzakonskih akata kojima se regulira rad i organizacija Fonda za povratak, razmatranje kvartalnih i privremenih izvješća koje direktor Fonda za povratak podnosi u pogledu upravljanja sredstvima i financijske realizacije odobrenih projekata rekonstrukcije i povratka, Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine formiran je Koordinacioni tim za praćenje provedbe prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma na ministarskoj razini. Koordinacioni tim čine ministrica za ljudska prava i izbjeglice, ministar civilnih poslova, ministar sigurnosti, ministar financija i trezora i ministar vanjskih poslova. U radu Koordinacionog tima, kao promatrači, učestvuju predstavnici međunarodnih organizacija sa sjedištem u Bosni i Hercegovini, predstavnik Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice - UNHCR i Misijske OSCE-a u Bosni i Hercegovini. Sukladno svojim nadležnostima Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe Bosne i Hercegovine i Koordinacioni tim za praćenje provedbe prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma će svoje aktivnosti zasnivati na bazi podataka Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i izvješćima svih razina vlasti o visini i načinu realizacije donatorskih sredstava.

Zaključak je u fazi realizacije.

Zaključak broj 5. „Zadužuje se Vijeće ministara BiH da u suradnji sa vladama entiteta usuglasi definitivno rješenje kolektivnih centara.“

Prema Okvirnom sporazumu o kreditu između Razvojne banke Vijeća Europe i Bosne i Hercegovine L/D 1789/(2013) Bosna i Hercegovina, entiteti Federacija Bosne i Hercegovine, Republika Srpska i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, zajednički implementiraju projekat „Zatvaranje kolektivnih centara i alternativnih smještaja, putem osiguranja javnih stambenih rješenja“.

Ovim projektom je planirano:

- Zatvaranje 121 kolektivnog centra i alternativnog smještaja u 45 gradova i općina u Bosni i Hercegovini.
- Planirana je izgradnja/rekonstrukcija 2611 stambenih jedinica neprofitnog socijalnog stanovanja u 82 podprojekta.
- Planirano je da 7242 stanara kolektivnih centara, odnosno alternativnih smještaja, preseli u navedene stambene jedinice ili druge specijalizovane institucije, ovisno od njihove ugroženosti.

Projektom koordinira Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, a implementacija se provodi posredstvom nadležnih entitetskih ministarstava i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Ukupna vrijednost projekta iznosi 104 milijuna eura od čega je 60 milijuna eura kreditno zaduženje, 42,7 milijuna eura osiguravaju lokalne razine vlasti (uglavnom putem osiguranja zemljišta, infrastrukture, dozvola i sl.) i 1,3 milijuna eura grant potpore koji se implementira putem UNHCR-a.

Realizacijom ovog projekta planira se zatvaranje svih kolektivnih centara u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine i Republici Srpskoj i preko 72% u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Potpisani su posebni subsidijarni ugovori između Ministarstva financija i trezora i nadležnih entitetskih ministarstava financija i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine kojim su entiteti i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine, preuzeli iznose kreditnih zaduženja:

Federacija BiH - kredit 40.423.203 eura,
Republika Srpska - kredit 18.169.412 eura,
Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine - kredit 1.407.385 eura.

Potpisan je Memorandum o razumjevanju na realizaciji projekta između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, kao vodeće institucije, zadužene za sveukupni monitoring provedbe projekta, entitetskih ministarstava Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica i Ministarstva za izbjeglice i raseljene osobe Republike Srpske i Odjela za raseljene osobe, izbjeglice i stambena pitanja Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kao jedinica za implementaciju, i Fonda za povratak Bosne i Hercegovine koji će vršiti finansijsku realizaciju projekta.

Projekat je u fazi implementacije od 2015. godine, a zajednički stav svih implementatora projekta je da se ovaj projekat oslobodi plaćanja PDV-a, kao što je učinjeno i za druge projekte koji se finansiraju (OPEC i SFD) iz kreditnih sredstava, a u svrhu provedbe Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provođenje Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma. Ukoliko projekat ne bude oslobođen PDV-a procjenjuje se da će se umjesto 2611 stambenih jedinica izgraditi cca 2200, odnosno oko 400 stambenih jedinica manje.

U Bosni i Hercegovini je u 2012. godini evidentirano 156 kolektivnih centara i alternativnih smještaja sa 8.581 korisnikom. Pošto je ovim projektom predviđeno zatvaranje 121 kolektivnog centra, za preostalih 35 evidentiranih kolektivnih centara i alternativnih smještaja u Bosni i Hercegovini (od

kojih se 26 nalazi u Federaciji BiH, a 9 u Republici Srpskoj) upućeni su zahtjevi nadležnim entitetskim ministarstvima, da dostave svoje planove i programe u svezi zatvaranja istih. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice će nakon dostavljanja prijedloga od strane entiteta, u cilju zatvaranja svih kolektivnih centara BiH, putem redovnih godišnjih Izvješća o realizaciji Revidirane strategije Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma, dostaviti detaljnu informaciju o zatvaranju preostalih 35 evidentiranih kolektivnih centara.

Zaključak je realiziran.

Zaključak broj 6. „Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da sačini izvješće o nerealiziranim sredstvima za povratak i sredstvima čija je realizacija u tijeku. U izvješću treba navesti razloge dosadašnje neiskorištenosti sredstava i mjere koje je Ministarstvo poduzelo da se ubrza realizacija tih sredstava.“

Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe odobrava projekte rekonstrukcije i povratka, na temelju Zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim osobama u Bosni i Hercegovini. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice koordinira i nadgleda realizaciju projekata rekonstrukcije i projekata kojima se osigurava održivost povratka, a Fond za povratak je zadužen za financijsku realizaciju projekata povratka i rekonstrukcije. Implementacija Zajedničkih projekata je povjerena općinama. Problemi i zastoji u realizaciji navedenih projekata su najčešće eksternog karaktera te iz tih razloga Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice ne može direktno utjecati na dinamiku njihove realizacije (neriješeni imovinsko-pravni odnosi, nedovoljna tehnička i kadrovska osposobljenost implementatora i sl.). Shodno istom Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice izvješćuje Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe i predlaže mjere u slučajevima zastoja implementacije projekata (nedovoljna sredstva i sl.). Kroz svakodnevnu korespondenciju sa implementatorima projekta, izvješća prema Fondu za povratak, kao i putem koordinacije aktivnosti ostalih učesnika koji su uključeni u realizaciju projekata implementacije Zajedničkih projekata, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice svakodnevno predlaže i donosi mjere, u cilju iznalaženja najboljih rješenja, što je posebno značajno u slučajevima zastoja implementacije. Uporedo sa navedenim aktivnostima, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice radi na poboljšanju legislative i uspostavljanja jednoobraznog sistema implementacije projekata na čitavom prostoru Bosne i Hercegovine. Na temelju izvješća Fonda za povratak o realizaciji sredstva i sredstvima koja su ostala neutrošena po prethodno odobrenim projektima, Povjerenstvo za izbjeglice i raseljene osobe donosi odluke o raspodjeli neutrošenih sredstava.

Prilog: Informacija Fonda za povratak o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju projekata obnove i povratka.

Zaključak je realiziran.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice
Sektor za obnovu, razvoj, monitoring i regionalne centre

Pregled realiziranih ulaganja u svrhu pomoći povratnicima i
raseljenim osobama BiH u razdoblju 2003-2015. god.

Rb	Godina	Izvori financiranja			Vrsta pomoći			Ukupno /KM/ /6+8/
		Domaće institucije/KM/	Strani donatori/KM/	Ukupno /KM/ /3+4/	Obnova st.jedinica Iznos /KM/	Broj	Održivost /KM/	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2003	76.500.000	51.100.000	127.600.000	93.500.000	6.590	34.100.000	127.600.000
2	2004	66.800.000	64.600.000	131.400.000	93.200.000	7.783	38.200.000	131.400.000
3	2005	60.300.000	54.200.000	114.500.000	83.600.000	7.370	30.900.000	114.500.000
4	2006	70.750.000	47.050.000	117.800.000	73.900.000	5.470	43.900.000	117.800.000
5	2007	76.067.000	30.479.000	106.546.000	66.111.000	4.586	40.435.000	106.546.000
6	2008	84.394.000	24.147.000	108.541.000	53.951.000	3.114	54.590.000	108.541.000
7	2009	87.259.000	11.310.000	98.569.000	48.484.000	2.677	50.085.000	98.569.000
8	2010	93.021.000	7.930.000	100.951.000	45.753.000	2.807	55.198.000	100.951.000
9	2011	80.808.000	10.775.000	91.583.000	33.279.000	2.005	58.304.000	91.583.000
10	2012	59.212.000	8.008.000	67.220.000	22.361.000	1.698	44.859.000	67.220.000
11	2013	40.869.000	2.756.000	43.625.000	12.715.000	1.092	30.910.000	43.625.000
12	2014	51.726.000	4.118.000	55.844.000	14.652.000	1.000	41.192.000	55.844.000
13	2015	27.254.700	3.288.900	30.543.600	9.127.000	573	21.416.600	30.543.600
	Ukupno BiH	874.960.700	319.761.900	1.194.722.600	650.633.000	46.765	544.089.600	1.194.722.600

06

Broj:02-50-2-527-2/16
Sarajevo; 29.11.2016.godine

BOSNA I HERCEGOVINA

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH

Konsultativna radna grupa za provođenje Revidovane strategije za provedbu Aneksa VII DMS

PREDMET: Dostava informacije o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju projekta obnove i povratka

U prilogu vam dostavljamo informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za realizaciju odobrenih projekata obnove i povrata koji se finansiraju iz udruženih sredstava, kao i informaciju o planiranim i utrošenim sredstvima za projekte koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava.

Kad su u pitanju projekti koji se finansiraju iz udruženih sredstava, od 134.569.658,46 KM raspoređenih na projekte u periodu 2008.-2015.godina, za plaćanje ugovorenih obaveza utrošeno je 129.300.237,05 KM, od čega je u periodu 01.01.-31.10.2016.godine utrošeno 944.326,47 KM.

Pregled projekata odobrenih u periodu 2008.-2015.godina, koji su finansirani iz udruženih sredstava, dat je narednoj tabeli.

RB	Projekat	Raspoređena sredstva na projekat	Utrošena sredstva	Utrošeno u periodu 01.01.-31.10.2016.g.
1	2	3	4	5
1	Obnova ind.st.jedinica 2008.	21.567.339,06	21.566.155,37	15.001,69
2	Raspuštanje kolektivnih centara 2008.	4.511.813,48	4.511.813,47	
3	Kondominijum 2008	7.830.000,00	7.828.921,05	
4	Održivi povratak 2008	5.250.000,00	5.244.141,05	
5	Elektrifikacija 2008	3.870.337,11	3.865.845,52	
6	Interventna pomoć 2008	1.474.935,74	1.474.935,74	
7	Obnova ind.st.jedinica 2009.	16.945.545,00	16.944.372,60	
8	Raspuštanje kolektivnih centara 2009.	4.859.250,00	4.847.187,84	
9	Kondominijum 2009	3.842.509,65	3.768.327,76	
10	Održivi povratak 2009	8.382.327,44	8.304.993,56	
11	Elektrifikacija 2009	4.759.508,39	4.717.703,91	
12	Interventna pomoć 2009	3.051.588,98	3.051.588,98	
13	JAKEŠ 09	200.000,00	200.000,00	
14	NVO 09	290.750,00	290.000,00	
15	Obnova ind.st.jedinica 2010.	13.400.000,00	13.394.034,10	26.598,73
16	Raspuštanje kolektivnih centara 2010.	3.854.140,79	3.854.140,34	
17	Kondominijum 2010	1.505.129,49	1.473.713,15	
18	Održivi povratak 2010	13.458.662,19	13.116.300,47	
19	Elektrifikacija 2010	5.012.821,14	4.995.482,74	
20	Komplementarni projekti(PDV)	500.000,00	0,00	
21	Udruživanje sredstava sa vladinim i nevladinim organizacijama	800.000,00	800.000,00	
22	Elektrifikacija 2013	1.400.000,00	11.000,00	11.000,00
23	Održivi povratak 2013	2.828.000,00	2.659.773,03	247.184,82
24	Interventna pomoć 2013	125.000,00	59.742,99	34.000,00
25	Održivi povratak 2014	2.600.000,00	2.320.063,38	610.541,23
26	Održivi povratak 2015	1.575.000,00	0,00	
27	Elektrifikacija 2015	675.000,00	0,00	
28	UKUPNO 2008.-2015.	134.569.658,46	129.300.237,05	944.326,47

Pored projekata koji se finansiraju iz udruženih sredstava, Fond je zadužen i za finansijsku realizaciju projekata koji se finansiraju iz kreditnih i donatorskih sredstava, i to sljedećih projekata:

- Projekat stambene obnove iz kreditnih sredstava OPEC fonda za međunarodni razvoj
- Projekat obnove stambenih jedinica iz sredstava Saudijskog fonda za razvoj
- Projekat zatvaranja kolektivnih centara i alternativnog smještaja pružanjem javnih stambenih rješenja – CEB 2
- Državni stambeni projekat koji se finansira iz donatorskih sredstava

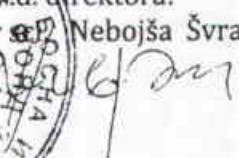
Pregled planiranih i utrošenih sredstava za ove projekte je dat u tabeli koja slijedi, uz napomenu da finansijska realizacija projekta CEB 2 još uvijek nije počela, kao i da utrošena sredstva u projektu SAF predstavljaju iznos proslijeđen na plaćanje MFT-u od strane Fonda za povratak.

Projekat	Planirana sredstva	Utrošena sredstva			Utrošena sredstva u periodu 01.01.2016.-31.10.2016.		
		Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno	Iznos bez PDV-a	PDV	Ukupno
OPEC	7.000.000 USD	7.879.392,53	1.339.496,73	9.218.889,26	16.452,48	2.796,92	19.249,40
SAF	56.250.000 saudijskih rijala (oko 15.000.000 USD)	3.118.289,38	530.109,19	3.648.398,57	3.085.952,63	524.611,95	3.610.564,58
RSP	cca 101.000.000 Evra	3.561.776,49	0,00	3.561.776,49	2.991.445,74	0,00	2.991.445,74
UKUPNO		14.559.458,40	1.869.605,92	16.429.064,32	6.093.850,85	527.408,87	6.621.259,72

Napominjemo da za PDV plaćen u okviru realizacije projekata OPEC i SAF, Fond za povratak je podnosi zahtjeve za povrat PDV-a, i isti se, u skladu sa rješenjima Uprave za indirektno oporezivanje BiH, vraća na podračun Fonda.

S poštovanjem,

V.d. direktora:
 dr. Nebojša Švraka

Broj: 05-07-1-1870-17/17
Sarajevo, 20. 7. 2017. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 25-07-2017	
Opis posla: 06/03	Broj: 41-2
Podjela: 1180-5/17	Priloge: 1

- MINISTARSTVO ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE
n/r tajnika Ministarstva
- FOND ZA POVRATAK BOSNE I HERCEGOVINE

SARAJEVO

PREDMET: Obavijest o zaključku Vijeća ministara BiH

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine na 108. sjednici, održanoj 19. 7. 2017. godine, razmotrilo je i usvojilo Izvješće o realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma za 2016. godinu, te s tim u vezi zaključilo:

- zadužuje se Fond za povratak Bosne i Hercegovine da osigura zaključenje Sporazuma o udruživanju sredstava s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, vladama entiteta i Vladom Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine u Fond za povratak Bosne i Hercegovine za pitanja financiranja prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma;
- zadužuju se nadležna ministarstva da u okviru svoje nadležnosti osiguraju financiranje provedbe prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma;
- zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice da predmetno izvješće proslijedi nadležnim institucijama vlasti na razini Bosne i Hercegovine, entiteta i Vlade Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, kao i domaćim i međunarodnim organizacijama i institucijama, s ciljem upoznavanja i postupanja o istom.

Zadužuje se Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice da svake godine izvještava Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Parlamentarnu skupštinu Bosne i Hercegovine o napretku u realizaciji Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma.

Zadužuje se Koordinacijski tim za praćenje provedbe prava iz Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma da, u suradnji s nadležnim institucijama na svim razinama vlasti u Bosni i Hercegovini, ubrza izvršenje preporuka i mjera iz Revidirane strategije Bosne i Hercegovine za provedbu Aneksa VII Daytonskog mirovnog sporazuma, radi realiziranja prava povratnika.

O zaključku vas informiramo radi njegove provedbe.

S poštovanjem,

